

NAŠE DELO

PAPIRNICA VEVČE

LJUBLJANA, DECEMBER 1980

ST. 12, LETO XX

Javna razprava o osnutkih amandmajev k ustavi SFRJ in SRS

Smo sredi javne obravnave za ustavne spremembe Ustave SFRJ in SRS. Te ustavne spremembe v obliki ustavnih amandmajev so le del širše vsebinske razprave in akcije za uresničevanje načel o kolektivnem delu in povečanju kolektivne odgovornosti ter nadaljnje demokratizacije vseh družbenopolitičnih odnosov.

Temeljni cilji politične akcije je torej spreminjanje odnosa med samoupravo in delovno bazo delovnih ljudi in občanov ter med

organi, ki so voljeni in delajo v interesu delavcev in delovnih ljudi.

Torej ne gre samo za spreminjanje odnosov v kolektivnih organizacijah, marveč za enakomernost porazdelitev odgovornosti družbenopolitičnih delavcev.

Ustavne spremembe so torej le del akcije, ki jo je sprožila Titova pobuda na 8. kongresu ZSJ, kjer je spregovoril o nujnosti nadaljnje demokratizacije družbenopolitičnih odnosov in politič-

nega odločanja. Tako je dejal, da je **kolektivno delo, odločanje in odgovornost tisto, h kateremu nas obvezuje naš samoupravni in delegatski sistem.**

Pristop k ustavnim spremembam naj bo nelinearen, torej ne povsod in enako: potrebne so natančne analize položaja in šele nato je umesten restriktiven pristop pri uvajanju sprememb.

Naša ustava že pozna kolektivno delo, saj je to oblika, ki je v zgodovini našega delavskega gibanja edina omogočila najboljše rešitve, zato naj bi predlagani osnutki ustavnih amandmajev le pripomogli, da odpravimo neposredne ovire, ki preprečujejo, da bi bila kolektivno delo in osebna ter kolektivna odgovornost jasneje opredeljena. Ta široka politična akcija naj bi torej ne obravnavala samo ustavnih amandmajev, marveč bi vsebinsko zajela celotno sfero družbenopolitičnih odnosov in ob analizi konkretnih razmer nakazala najboljše vsebinske rešitve za uresničevanje večje osebne in kolektivne odgovornosti ter predvsem večje poglobljanje demokracije celotnega samoupravnega sistema.

Javna razprava za ustavne amandmaje Ustave SRS bo potekala do konca januarja 1981, za amandmaje k zvezi ustavi pa do 10. februarja 1980.

Obrazložitve posameznih ustavnih amandmajev k Ustavi SFRJ ter ustavne amandmaje k Ustavi SR Slovenije smo objavili v naših internih INFORMACIJAH. Bistvene spremembe obeh ustav bodo pogojevale tudi spremembe poslovnikov vseh skupščin in IS ter tudi in predvsem Statuta skupščin občin. Tako je osnutek sprememb Statuta občine Ljubljana Moste-Polje že podan v širšo obravnavo in bo potrebno, da delegati in delovni ljudje zavzamejo do predlaganih sprememb ustrezna stališča.

Povzetek pripravila
Marija Fedran

*Mnogo zastavljenih
načrtov, doseženih
ciljev, zdravja in sreče
želi vsem delavcem
vevške Papirnice,
njihovim svojcem,
upokojencem in drugim
bralcem našega glasila*

Uredništvo

V prvo leto novega obdobja

Cas je nekaj, s čimer se srečujemo vsak dan. Vendar se navadno sploh ne zavedamo njegovega obstoja in se ne sprašujemo, kaj je. Nedeljeno je povezan s spremembo; vsaka sprememba se lahko zgodi le v času. Tako se spremeni vreme — tople jesenske barve izginejo v belino, toplota izpuhti, zaveje hlad. Tedaj se zavemo, da se je leto pričelo iztekati.

Misli nam beže nazaj in se sprehodijo po časovni poti dvanajstih mesecev.

Kaj vse bi še lahko naredili?

A leto 1980 se je izteklo in nekaj neizpolnjenih nalog bomo prenesli v novo, 1981. leto. Želimo si, da bi bilo to leto naše velike aktivnosti in varčnosti. In takšno bo tudi moralo biti. Saj ne, da ne bi letos proizvedli veliko, ne ravno to; naši proizvodni načrti so celo preseženi in prav dobro smo delali. Seveda se ob tem dejstvu ne smemo uspavati, saj nikoli ni tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše.

Prav gotovo pa smo mnogo premalo naredili v aktivnosti družbenopolitičnih organizacij, ki niso ali znale, ali mogle, ali pa se niti potrudile niso, da do nekaterih pomanjkljivosti in nepravilnosti ne bi prišlo. In vendar imajo prav družbeno politične komponente vso moč zahtevati pravilno in dosledno izpolnjevanje vseh vrst delovnih opravil in nalog, od ozko strokovnih preko administrativnih do delegatskih.

Treba bo povečati napore s ciljem, da čim uspešneje dosežemo delovanje naše samoupravne demokracije. In zato leto, ki prihaja, ne bo ravno lahko, saj bo polno odgovornosti, če hočemo, da bomo obvladali vse težave, ki jih bo postavilo pred nas. Tudi to bo še eno leto stabilizacijskih prizadevanj.

Veliko novih načrtov smo si zastavili ob vstopu v prvo leto novega petletnega planskega obdobja in to z željo, da tudi cilje dosežemo. Če bomo dosledni v prvem letu, v letu 1981, potem imamo vse možnosti, da bomo tudi čez pet let zadovoljni z realizacijo načrtov. To pa bomo lažje dosegli, če bomo drug drugemu pomagali; tovariški stisk roke velikokrat naredi več, kot nekajurno »sejanje«. Polena, ki jih tako radi mečemo drug drugemu pod noge, raje vržimo v peč, pa nam bo toplo in občutek, da pol dneva preživimo v tovarni med prijatelji, je prijeten občutek.

»Moč je v našem bratstvu in enotnosti!« je vedno poudarjal tovariš Tito.

Človek še nikoli ni bil tako blizu zvezdam, kot v tem času, a zdi se, da še nikoli tako daleč od sočloveka in celo od samega sebe. Pa vendar kot najvišje razvito bitje ne more obstojati sam, ker je družabno bitje. Zato mora živeti v skupnosti; za dosego tega pa je potrebno le malo potrpljenja, zaupanja in tudi odpovedovanja. V slogi je moč in sreča, ki jo lahko damo drugim, celo če mislimo, da je sami nimamo.

Humanejši odnosi med delavci v naših temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb bodo pripomogli k temu, da ne bomo samo zadovoljni ob dobrem doseganju planskih nalog, pač pa bodo v naš kolektiv natrosili tudi večje prgišče sreče. Ta pa je največji zaklad delovnega človeka. Le srečen delavec lahko uveljavlja svoje človeško in družbeno poslanstvo.

Naj nam lučke na novoletni jelki — simbolu zdravja — zagorijo v milše zvezde negotove, a srečne prihodnosti!

Odjem celuloze iz Obirja moramo dosledno zagotavljati

Zadnje mesece ugotavljamo, da nam vozniki kamionov vozijo celulozo iz naše tovarne OBIR v neenakomernih časovnih presledkih. Več dni, pa tudi tednov, ni nobenega, potem pa se v nekaj dneh zvrsti tudi po sedem, osem kamionov na dan.

Dolžan sem pojasniti takšno dinamiko dobav celuloze, ki ni običajna za normalno oskrbo. Obenem bom pojasnil tudi celotno problematiko uvoza te celuloze, kot smo jo doživljali v tem drugem letu obratovanja tovarne v Reberci pod novo upravo. Takšno neenakomerno dobavo celuloze je povzročilo predvsem sprotno reševanje spreminjanih pogojev uvoza oz. plačila te celuloze. Poleg tega so nam zastoji v Narodni banki (avgust, oktober) onemogočili prijavljanje uvoznih prijav, v zadnjem času pa prenizki prilivi onemogočajo naenkrat naročiti večje partije.

Verjetno je vsem znano, kako smo se odločali v začetku leta 1979:

— štiri slovenske papirnice: Sladkogorska, Količevo, Radeče in Vevče so odkupile 70 % kapitala nove družbe z omejenim jamstvom — tovarne celuloze OBIR;

— proizvodnja naj bi znašala približno 32.000 ton letno; vsaka tovarna bo odkupila od tega eno četrtino; drugam celuloze ne bi prodajali;

— uvoz iz tega mešanega podjetja naj bi bil omogočen pod najbolj ugodnimi pogoji.

V letu 1979 smo od srede julija dalje, ko je proizvodnja ponovno stekla, uvozili 4168 ton. Za uvoženo celulozo iz Reberce smo prej plačevali enako carino in ostale uvozne dajatve, kot ostalih dobaviteljev iz konvertibilnega področja Za uvoz iz nove

tovarne OBIR pa ni bilo potrebno dajati uvoznih pravic, katere dosežemo z izvozom. Pokrivanje uvoza te celuloze v letu 1979 je šlo iz skupne, republiške devizne vreče in tako je bila zadeva zapisana tudi v samoupravnem sporazumu SISEOT o načinu uvoza za leto 1979.

V letošnjem letu pa so se zadeve spremenile. Za devizno pokrivanje uvoza iz takšnih mešanih podjetij v inozemstvu so sicer bila predvidena sredstva, ki pa so bila premajhna za vse upravičence. Tako je bilo Papirnici Vevče mogoče uvoziti za taka sredstva le 2252 ton celuloze.

Nadaljnje omejitve uvoznih pravic (od 95 % na 80 % možnosti razpolaganja z doseženim deviznim prilivom) so izčrpale ta vir pokrivanja potrebnih deviz.

SISEOT je spoznal težave, v katerih so se znašle 4 papirnice — solastnice OBIRJA saj ob načrtovanju za leto 1980 nihče ni mogel računati na tolikšen izvoz, da bi pokrival z ustreznimi pravicami in seveda tudi devizami plačilo predvidene količine iz tovarne OBIR.

Zato je ustrezni odbor SISEOT sprejel sklep, s katerim je omogočil uporabo zamrznjenih 15 % deviz (95—80) izključno za nabavo celuloze iz OBIRJA.

Ta sredstva smo v Papirnici Vevče sorazmerno hitro porabili, ob nadaljnjem zmanjšanju na 60 % uporabe deviznih prilivov pa smo pričakovali, da bomo lahko pod enakimi pogoji uporabili še vso nastalo razliko pri zamrznjenih sredstvih (od 60—60). Takšnega sklepa pa SISEOT ni sprejel. Ugotovljeno je bilo, da je bil že prejšnji fond (15 %) omejen na samo 25.290.159 din, z iz-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Tisti, ki planira, tudi upravlja

Januarja bomo razpravljali o tem, kako smo v letu 1980 gospodarili. Nosilec te razprave je seveda sindikat, sodelovati pa morajo vsi delavci, ki morajo biti o tem, kako smo poslovali, temeljito obveščeni. Pregledali bomo realizacijo svojega plana v preteklem obdobju. Zaostreni pogoji gospodarjenja nas silijo, da smo popolnoma seznanjeni, s kakšnimi osnovami gremo v novo plansko obdobje.

Planiranje je osnovni pogoj za samoupravljanje. Tega se moramo vsi močno zavedati in to ne samo sedaj, ko sprejemamo načrte za leto 1981 in za novo petletno obdobje. Danes se plani brez delavcev ne sprejemajo, saj so osnovni

nosilci planiranja prav delavci v temeljnih organizacijah.

Odločamo se tudi o tem, koliko šolstva, zdravstva, kulture, športa, otroškega varstva, raziskovalne dejavnosti, socialnega skrbstva, zaposlovanja, stanovanjskega gospodarstva, komunalnega gospodarstva, ljudske obrambe in še drugega bomo imeli v letih od 1981 do 1985.

Na referendumu se bomo odločali tudi o spremembah in dopolnilih samoupravnih aktov SOZD Slovenija papir.

O vsem tem smo vas z izvlečki iz obširnih gradiv seznanili preko informacij za javno razpravo na zborih delavcev.

V. B

Gibanje proizvodnje v mesecu novembru 1980

TOZD TEHNIČNI PAPIR

Proizvodnja:

	Doseženo		Plan φ mes.	Indeks doseganja plana	
	XI. 1980	φ I.-XI. 1980		XI. 1980	φ I.-XI. 1980
Papir skupaj ton:	2.755	2.887	2.713	101,5	106,4
od tega klas. papir	1.517	1.628	1.428	106,2	114,0
premazani papir	1.238	1.260	1.285	96,3	98,1
Lesovina ton	260	349	333	78,1	104,8
El. energija Mwh	3.605	3.779	3.418	105,5	110,6

Izkoriščenost zmogljivosti papirnih strojev:

	XI. 1980	φ I.-XI.1980	φ I. 1979	Plan 1980
II. PS	84,2	91,6	90,1	92,6
III. PS	90,0	92,3	84,1	92,1
IV. PS	84,2	91,5	91,4	92,6
Papirni stroji skupaj:	86,1	91,8	88,5	92,4
Izmet v %: papirni stroji	11,9	10,9	12,1	12,5
premazni stroj	23,0	21,8	22,9	

Kljub majhnemu številu obratnih dni zaradi državnih praznikov je bila proizvodnja papirja v TOZD TP ugodna, saj je presegla planirano količino. Ugodni rezultati so bili doseženi predvsem z znižanjem nedovršene proizvodnje ter minimalnimi zastoji na PS, kolikor ne upoštevamo državnih praznikov. Zaradi izpada izvoza papirja v Iran je proizvodni program vseboval manj kulerjev ter bankpost papirjev ter več kvalitet za domače tržišče, kot so npr. običajni srednjefini ter peresno-lahki papirji.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo		Plan φ mes.	Indeks doseganja plana	
	XI. 1980	φ I.-XI. 1980		XI. 1980	φ I.-XI. 1980
Papir skupaj ton:	2.901	3.133	3.059	94,8	102,4
od tega klas. papir	108	531	758	14,2	70,1
premazani papir	2.793	2.602	2.301	121,4	113,1

Izkoriščenost zmogljivosti V PS:

Stopnja v %	76,0	85,0	38,5	85,6
Izmet v %:	20,1	18,7	18,7	19,4

Proizvodnja papirja v TOZD GP je bila z ozirom na državne praznike, dokaj visoki zastoji na PS, višji izmet ter zmanjšane zaloge nedovršene proizvodnje dokaj nizki. Na višino proizvodnje je negativno vplival tudi proizvodni program, ki je vseboval znatne količine ilustracijskih papirjev nizkih gramskih tež.

TOZD VETA

Proizvodnja:

	Doseženo		Plan φ mes.	Indeks doseganja plana	
	XI. 1980	φ I.-XI. 1980		XI. 1980	φ I.-XI. 1980
Tapete rolic	214.124	194.857	183.330	116,8	106,3
Lepilo zavrtkov	28.790	29.992	12.500	230,3	239,9

Proizvodnja tapet je bila še nadalje nadpovprečna zaradi izvoza ter z ozirom na zimsko obdobje in še vedno dokaj ugodno konjunkturo na domačem trgu.

Zakaj tako?

Dvesto komadov fasciklov smo konec novembra odpeljali na Unijo Papir servis; tako rekoč smo jih vrgli proč. In to popolnoma dobre registratorje, le prah je bilo treba obrisati z njih. Nekaj nas je bilo, ki smo jih s tega kupa, pripravljene za odpad, vzeli za uporabo.

Veste, koliko stane en nov registrator? — preko 60.000 din, torej smo vrgli proč več kot 12.000,— din. In zakaj? Najbrž zato, ker je pač takšna navada. Ali se vam ne zdi, da bi lahko takrat, kadar se iz podstrešnega arhiva stari fascikli izločajo, le-te spravili v skladišče in jih potem po potrebi izdajali? Vsakdo bi samo obrisal z njih prah in na hrbet nalepil novo etiketo, saj zato so etikete v skladišču na voljo. Ne vem sicer kdo, toda nekdo bi se pa le v tem stabilizacijskem času zavzel lahko tudi za to, da se nikakor ne bi nabavljalo novih in novih registratorjev, še popolnoma dobrih in uporabnih pa metalo proč. Morda bi se v to akcijo prva lahko vključila nabavna služba.

Veste, tisto: DINAR NA DINAR PALAČA — še vedno drži.

AKTUALNA TEMA:

Delavski svet DO je razpravljal o pobudi družbenega pravobranilca samoupravljanja in zavzel določene sklepe

Na podlagi pobude DPS Ljubljana št. 309*80-SJP-1 z dne 27. 10. 1980, je treba ponovno preizkusiti in uskladiti z zakonom o združenem delu naslednje samoupravne splošne akte v naši delovni organizaciji:

1. Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v DO:

— določbe o planiranju,
— določbe o koordinaciji dela in odnosih med direktorjem DO ter vodji TOZD,

— določbe o volitvah delavskega sveta,

— določbe o skupnem urejanju delovnih razmerij v DO,

benega pravobranilca samoupravljanja je sindikalna organizacija Papirnice Vevče izvršila seznanitev članstva z navedbami pobud na sejah sindikalnih organizacij po TOZD.

Za sejo delavskega sveta Papirnice Vevče je pripravila naslednje ugotovitve položaja, rezultate razprave in predloge za akcijo, s katero naj bi odpravili oz. uredili očitane nepravilnosti:

Vse sindikalne organizacije sprejemajo pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Zavedamo se lastnih pomanjkljivosti: premajhne angažirano-

— pravilnike, ki jih lahko sprejmejo DS, se sprejme še v decembru letos,

— posamezna poglavja s področja nagrajevanja naj bi bila urejena do marca 1981.

Po razpravi o vsebini pobud DPS in posredovanih ugotovitvah in sklepih sindikalne organizacije, so delegati DS sprejeli naslednje sklepe:

1. Delavski svet se je seznanil s pismeno pobudo DPS z dne 27. 9. 1980 in predlaga DS TOZD, da razpravlja na svojih sejah o tej pobudi.

2. Delavski svet ponovno akti-

Del udeležencev na seji delavskega sveta delovne organizacije

— določbe o nalogah skupnega pomena v DO, ki jih opravljajo DSSS, TOZD BP in TOZD DS,

— določbe o podlagah in osnovah za medsebojna razmerja med TOZD pri ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka in dohodka.

2. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in DSSS in na podlagi tega usklajen ali nov sporazum: vsi samoupravni akti DSSS (samoupravni sporazum o združevanju dela in delavcev, statut, pravilnik o razporejanju čistega dohodka in o delitvi sredstev za OD).

3. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD in Enotna metodologija za vrednotenje del in nalog delavcev TOZD in DSSS.

Po navedeni pobudi pa naj bi na novo sprejeli naslednje samoupravne splošne akte:

1. Samoupravni sporazum o ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka in skupnega dohodka v DO

2. Pravilnika o oblikovanju cen vseh TOZD

3. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med proizvodnimi TOZD in TOZD Blagovni promet.

4. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka v DO.

5. Samoupravni splošni akti (pravilniki) vseh TOZD o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka.

6. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo v DO.

7. Samoupravni splošni akti (pravilniki) vseh TOZD in DSSS o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo.

8. Samoupravni splošni akti (pravilniki) vseh TOZD o razvidu del in nalog.

Predsednik konference OOZS

tov. Kopecky je posredoval ugotovitve in sklepe sindikalnih organizacij delegatom DS v obravnavo in potrditev: o pobudi druž-

sti, usposobljenosti in nedoslednosti ob uresničevanju določb zakona o združenem delu v naši samoupravni organiziranosti in interni zakonodaji.

Sindikalne organizacije ugotavljajo, da lahko najdemo nekaj objektivnih okoliščin — aktiviranje zahtevnega investicijskega projekta in z njim povezane težave, čedalje ostrejša gospodarske razmere ter uvajanje novosti brez preverjenih ustreznih primerjav oz. utečenih obrazcev. Ne nazadnje so tudi ugotovili, da je vse samoupravne splošne akte, ki ne ustrezajo, pregledalo ter sprejelo kot ustrezne pristojno registrsko sodišče, prav tako pa je tudi občinska komisija za pregled aktov, predvidenih prilagoditvi zakonu o združenem delu, le-te pregledala in dopolnjevala.

Sindikat se zaveda možnosti, ki nam jih nudijo pobude in katere želimo popolnoma izkoristiti in to je, da se čutimo dovolj močne, da popravimo z lastnimi močmi napake, da bomo lahko v prihodnje dejansko popolni samoupravljalci.

O vsebini pobude je razpravljal tudi odbor samoupravne delavske kontrole; sklep njihovega sestanka je, da sindikat pregleda akcijo za odpravo nepravilnosti in postavi ustrezne roke, odbor pa bo spremljal izpolnjevanje sklepov seje delavskega sveta delovne organizacije.

DS ugotavlja, da je Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med proizvodnimi TOZD in TOZD Blagovni promet že sprejet.

Predlagani so naslednji roki za pripravo osnutkov nekaterih samoupravnih aktov:

— do 15. 12. — SS o organiziranju posebne finančne službe (ki pa ni predmet pobude DPS),

— dopolnila in spremembe Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in DSSS — do konca decembra, s tem, da bi se še posvetovali z Inštitutom za organizacijo dela in ekonomiko, ki dela pri GZ in svetuje DO,

vira Komisijo za spremljanje uresničevanja ZZZD. Delegati DS so izvolili naslednje člane v to komisijo: Stane Rupnik, Anton Cimerman, Stane Anžur, Jože Žibert, Jože Žgajnar, Franc Valič, Ostoja Mataruga, Ciril Prepeluh, Andrej Grad, Anton Peternel, Jože Vidmar in Lado Vračko.

Pri delu te komisije morajo sodelovati vse strokovne službe, posebno pa še tov. Mušič — pravnik. Na prihodnji seji DS komisija poroča o terminu reševanja problematike, navedene v pobudi DPS.

3. Takoj se pristopi k ponovnemu preverjanju in usklajevanju vseh obstoječih samoupravnih aktov. DS sprejema predlagane roke za pripravo osnutkov samoupravnih aktov:

— o organiziranju posebne finančne službe,

— o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in DSSS,

— o pravilnikih o oblikovanju cen.

Družbenopolitične organizacije so dolžne zagotoviti kvalitetno in demokratično obravnavo in odločanje.

4. Osnutke najobčutljivejših sporazumov, to je tistih, ki terjajo največ sprememb, je potrebno pripraviti s sodelovanjem ustreznih zunanjih sodelavcev.

5. Strokovne službe so dolžne pojasniti, specifično od točke do točke, nastalo problematiko, ki je navedena v pobudi DPS.

6. Komisija za razvoj samoupravljanja pri konferenci sindikata naj preveri pogoje obstoja do sedaj ustanovljenih TOZD in ugotovi morebitne pogoje ali iniciative za ustanovitev novih oz. drugačnih TOZD.

7. Predstavniki Vevč v koordinacijskem odboru sindikata SOZD ter drugi predstavniki v organih SOZD naj se zavzemajo za pospešeno aktivnost pri izdelavi parnožnega sporazuma, v katerem moramo zagotoviti večje upoštevanje interesov naše DO.

8. Pri realizaciji pobud se upoštevajo tudi pripombe, podane na tej razpravi.

9. O seji se pismeno obvesti družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana.

Zaklonsišče je usposobljeno

V začetku letošnjega leta je bil izveden tehnični pregled zaklonsišča v obstoječem predoru žičnice. Zaklonsišče je po namenu torej dvonamensko, saj je v mirnodobskem stanju uporabno za prevoz zvitek papirja v skladišče na levi breg Ljubljane.

Zmogljivost zaklonsišča je 400 zaklonsiščnih mest, torej je zaklonsišče deljeno v dva dela za 2-krat 200 ljudi. Medsebojno sta enoti ločeni s pomično pregradno steno, oba konca predora pa zapirata prav tako dve pomični betonski pregradni steni. Vhodni sistem in sistem zasilnih izhodov s sekundarnimi prostori so narejeni ob predoru.

Za preskrbo zaklonsišča z zrakom in za njegovo prečiščevanje imamo tri vrste ventilacije in sicer:

— za normalni režim,

— za zaščitni režim,
— za popolni zaščitni režim.

Preskrba električne energije je izvedena s priključkom na javno omrežje, oziroma ob ozpadu letnega lahko uporabimo ročni pogon (ročni generatorji).

Za večdnevno bivanje v zaklonsišču je pripravljena še vsa ostala oprema, kot je: posode za vodo in hrano, sanitarna oprema, kompleti za prvo pomoč, oprema za reševanje itd.

V času uporabe zaklonsišča upravlja z vsemi napravami usposobljena ekipa, ki obenem zaklonsišče in opremo tudi redno vzdržuje.

Nova vratarnica in prizidek V. PS

V decembru je tehnična komisija opravila pregled nove vratarnice

in prizidka V. PS. Oba objekta smo začeli graditi letos, s pripravami oziroma z nekaterimi gradbenimi deli pa smo začeli že v lanskem letu.

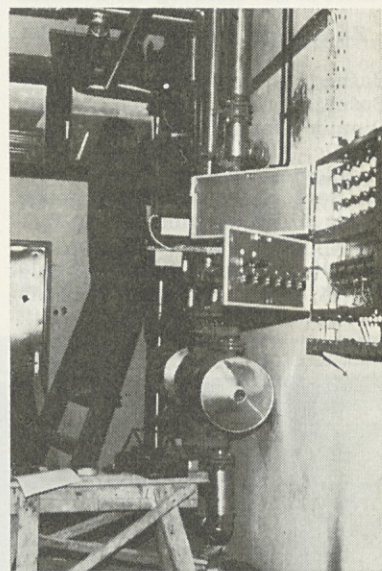
Vratarnico in rekonstrukcijo vhoda smo morali izvesti na zahtevno cestno prometno inšpektorja, ki za povečan transport (po izgradnji V. PS) v obstoječem stanju ni bil usposobljen. Dela so potekala zamudno, saj smo se morali prilagajati obstoječemu stanju cevovodov in kinet, nekajkrat pa nam je ponagajalo tudi vreme.

Povečan objekt vratarnice bo služil za gasilce, za prvo pomoč

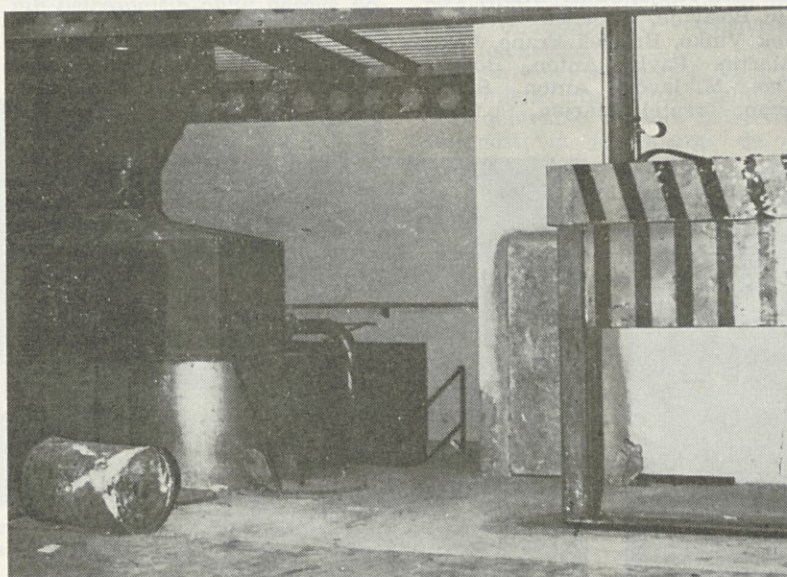
ter seveda vratarski službi z vsemi potrebnimi spremljajočimi prostori, s sanitarijami in garderobami. Po dogovoru s TOZD bo omogočen tudi prehod za zaposlene v obratih, ki gravitirajo k novemu vhodu (PS V, vzdrževanje, energetika, premaz).

Prizidek k V. PS smo zgradili zaradi potreb po dodatnih prostorih za shranjevanje polizdelkov, oziroma kot pomožni prostor za del osebja dodelave. Obenem je zgrajen prepotreben prostor za polnjenje akumulatorjev, delavnici za obratne ključavničarje in električarje ter prostor za razpuščevalce z giljotino za odrezke

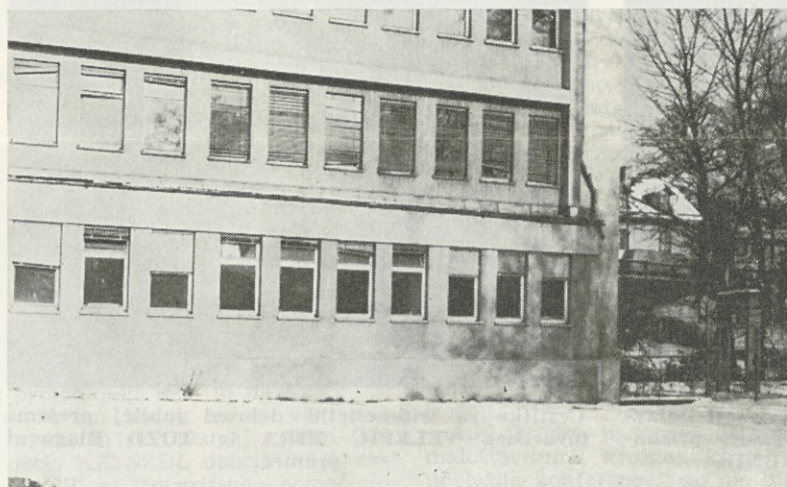
Stane Jalovec

V prostorih S skladišča smo na osnovi dogovora začeli graditi in preurejati garderobe za razkladalce, ki so si do zdaj sposojali garderobe na različnih krajih v tovarni. Po enoletni adaptaciji obstoječih prostorov, v katere je bilo vloženi precej sredstev, smo sredi decembra izvršili prevzem in predali garderobo uporabnikom. Objekt garderob združuje naslednje prostore: pisarna za vodjo razkladalcev, pisarna za premikače, skladišni prostor za priročno orodje, garderobe, umivalnica s sanitarijami, jedilnica, nad temi prostori pa je prostor za zunanje sodelavce, ki bodo v bodoče sodelovali pri raznih investicijah v tovarni. Vsi prostori so funkcionalno opremljeni, ogrevani in prezračevani z ustreznimi klimatskimi napravami, tako, da ustrezajo vsem sanitarno higienskimi predpisom. Dela so opravljale zunanje firme, električno na peljavo pa domači električarji. Okusno opremljene in lepo urejene garderobe in sanitarije pa bodo ostale takšne samo ob vestni in odgovorni uporabi koristnikov teh prostorov. Na sliki: domači električarji končujejo povezavo električnih instalacij

Razpuščevalce in giljotino v novem prizidku V. papirnega stroja

Vhod v zaklonsišče je na južni strani upravnega poslopja

Nova vratarnica: gradisovi delavci morajo postaviti le še prometni znak

Tunnel za prevoz zvitek iz satinaže do skladišča na levem bregu Ljubljane, preurejen v zaklonsišče s klopki in naslonjali, ventili za prezračevanje in zapornimi vrati

Vesti iz nemške papirne industrije

Nemška papirna industrija je investirala v letu 1980 v svoje nove naprave preko 950 milijonov mark.

Proizvodnja je ostala kljub temu na nivoju iz leta 1979. V tem letu so Nemci proizvedli 7,5 milijona ton papirja in kartona, kar je bilo za 9% več kot leto poprej.

Medtem ko je proizvodnja v prvem polletju potekala še dokaj ugodno, je po polletnih počitnicah izredno upadla. Manjše povpraševanje po papirjih se nanaša na premazane papirje, uporabljene v propagandnih revijah (podjetja so zmanjšala obseg oglasov in ponudb) in na proizvodnjo lenpenke.

Zaradi manjše intenzivnosti se je zmanjšala tudi poraba formatnih papirjev. Med vsemi vrstami papirja je deležen porasta povpraševanja higienski papir (preko 10%).

Cene papirja so v teku letošnjega leta porasle za 10 do 11%, stroški izdelave pa od 20 do 24 odstotkov.

Celuloza, kupovana za ameriške dolarje, se je podražila za 35%, les povprečno za 13 do 15% in stari papir do 75%. Po podatkih njihovega gozdnega gospodarstva bodo cene lesa v I. 1981 porasle

še močneje. Nemška papirna industrija je eden največjih potrošnikov lesa (letno preko 8 milijonov m³). Večina tega lesa (2/3) dobijo pri izsekovanju — čiščenju gozdnih površin, ob vetro in snegolomih itd.

Pri letni prirasti okoli 40 milijonov lesa ga letno posekajo le za ca. 27 milijonov.

Povzeto po VDI poročevalcu od 21. 11. 1980.

D. Škerbinek

Samolepilni brusni papir

Kemijsko velepodjetje 3M je v zadnjih desetletjih dober del svojih izdelkov za široko rabo osnovalo na novih, zelo zmogljivih lepilnih snoveh. Tako so nastali najrazličnejši samolepilni trakovi, tapete in še marsikaj.

Najnovejša domislica so samolepilni koloti brusnega papirja za brušenje z vrtnimi stroji. Ko s koluta odstranimo zaščitni papir in ga pritismo na običajen gumijast krožnik brusilke, se prime tako trdno, da drži bolje kot prej, pritrjen z osrednjim vijakom in podložno ploščico. Podobni brusni papir ponujajo tudi za ploske brusilke.

Odjem celuloze iz Obirja moramo dosledno zagotavljati

(Nadaljevanje s 1. strani)

vršenim uvozom celuloze pa smo ga krepko presegli.

Nastali položaj je bil zadovoljivo rešen z dogovorom med Gospodarsko zbornico, Narodno banko in papirnicami, da prekoračeno vsoto pokrijemo pretežno z dodatno odobrenimi zamrznjenimi sredstvi tovarne Djuro Salaj v višini 30 milijonov, razliko pa pokrijejo tovarne same iz tekočih prilivov. Od štirih tovarn sta samo Radeče in Vevče izkoristili zamrznjena sredstva v večjem znesku, kot ga je predvidel sklep SISEOT. Ob izravnavanju teh prekoračitev je bilo treba tudi Papirnici Količevo priznati delež novo dodeljenih uvoznih pravic iz dodatnih sredstev Krškega, medtem ko Sladkogorski izredno velik izvoz ustvarja več zamrznjenih sredstev, kot jih lahko uporabi za uvoz celuloze iz Reberce, zato pri teh obračunih ni bila upoštevana.

Ob urejanju nastalega problema smo lahko spoznali, da ni mogoče še vnaprej pričakovati izrednih olajšav za uvoz iz Reberce, ker smo vse možne oblike res že izčrpali. Ponovno smo se zaveli odgovornosti, ki smo jo prevzeli z odkupom tovarne in skrbeti moramo za njeno funkcionalno

ranje pač v danih prilikah. Mirnejše urejanje zadeve izravnavne salda sta dodatno otežila še padec izvoza (zaradi iransko-iraške vojne in padca cen papirja) ter kopičenje zaloga v tovarni OBIR.

Vse štiri tovarne so bile pozvane, da pospešeno odkupujejo proizvedeno celulozo, kar pa je izredno težko doseči. Kljub zahtevi, da se vsa dodatno odobrena sredstva (od zamrznjenih), ki na drugi strani sproščajo redne prilive (katere bi morali uporabiti za ta uvoz), odrazijo v takojšnjem odjemu celotne zaloge, se tega ne moremo dosledno držati, ker kvaliteta papirja ni mogoče izdelati samo iz sulfitne celuloze. Prilivi ob zmanjšanem izvozu pa ne omogočajo niti redne oskrbe, kaj šele ustvarjanje bilo kakršnih prehodnih zaloga za januar.

V decembru namenjamo vse prispele prilive za nabavo celuloze iz Reberce, tako da nam bo uspelo izpolniti prevzeto obvezo, tj. skupno 8400 ton. Navedene težave pa so vseeno imele že nekaj pozitivnih plati: korigiran dogovor o deležih odjema med sodelavci in dobri izgledi, da bo vsaj nabava iz Reberce tekla — kljub sicer precej nejasnim splošnim uvoznim pogojem — preko celega leta 1981 pod naprej začrtanimi pogoji.

Macky

Iskrene čestitke jubilantom

Sredi novembra so delavski sveti sprejeli sklep, da se delavcem za 10, 20 in 30 let dela v združenem delu podelijo priznanja in nagrade v znak pozornosti za njihov dolgoletni delovni prispevek.

Na slavnostnih sejah delavskih svetov temeljnih organizacij in delovne skupnosti so ta priznanja z nagradami prejeli naslednji delavci Papirnice Vevče:

Za skupno delovno dobo 10 let:

Bašnec Drago, Berce Silvester, Bošnjak Ago, Černčec Marija, Dimnik Janez, Jakovac Anton, Kranjc Alojz, Muslimović Safet, Radulović Milorad, Selan Branka, Sevšek Avgust, Škulj Feliks, Švarc Miloš, Trtnik Janez, Vučkovič Jovan, Pangršič Janko, Stanovevič Dragica, Ilvar Sonja, Trtnik Vida, Hribar Frančiška,

Klešnik Andrej, Milinčič Smilja, Potokar Marija, Perovič Dragutin, Šubelj Stanislav, Zalar Anton, Cvijanović Milenko, Grujanovič Čedomir, Jelševar Vinko, Kljajič Suljo, Milič Ivo, Mlinarič Jelena, Ramoveš Marta, Vidmar Jože, Selan Peter, Čemažar Ciril, Mikelj Andrej.

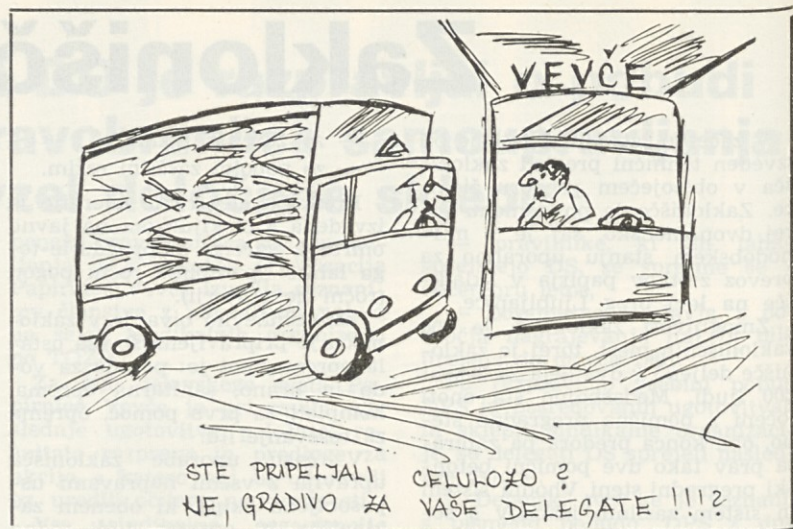
Za skupno delovno dobo 20 let:

Balažič Jože, Černjavek Jelka, Habič Franc, Jazbec Jože, Končar Franc, Levičnik Stanislav, Bricelj Frančiška, Černe Marjeta, Jager Jože, Kogej Dušan, Kozjek Jože, Lokar Bogomir, Manču Ilija, Marolt Ivan, Potočnik Franc, Romšek Alojz, Šubelj Alojz, Trujič Borivoje, Zupančič Ciril, Žižek Vinko, Brinšek Franc, Lokar Martin, Pavlič Anton, Bogovič Ivo, Miklavčič Anton, Svetek Ivan, Trentelj Marjan, Podgore-

lec Mirko, Đaferović Atif, Marolt Jože, Muranovič Rihard, Resnik Vinko, Škerjanec Marija, Trtnik Marija, Udvarc Franc, Željковиč Miloš, Peterca Janez, Haložan Hilda, Odlazek Martin, Žibert Jože, Jančar Andrej, Miklič Ludvik, Šircelj Terezija, Mlinarič Ivan, Porenta Franc, Končar Beti.

Za skupno delovno dobo 30 let:

Alič Franc, Arko Srečko, Dečman Dora, Jager Milan, Rus Anica, Ulčar Marija, Zupančič Anica, Urek Marjan, Kocjančič Draga, Ambrožič Stane, Velepčič Mira, Lovc Magda, Arbiter Maks, Babnik Pavel, Izgoršek Milan, Premrl Marija, Skubic Frančiška, Zorko Stanislav, Zupančič Ljudmila, Dimnik Jelka, Kocjančič Franc, Jagodič Pavla, Jakac Fani, Vidic Janko.

Delegati poročajo

Dne 18. 11. t. l. je bila 4. seja sveta za varstvo okolja pri predsedstvu RK SZDL, s katere poroča delegat DANILO ŠKERBINEK:

Obravnavan je bil osnutek družbenega plana SRS, osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SRS ter problematika vodnega režima v naši republiki.

Čeprav so vse točke dnevnega reda bile nadvse zanimive, velja to zlasti za zadnjo, saj v svoji problematiki in ukrepih zadeva tudi našo delovno organizacijo in vso panogo.

Tako bo na osnovi 66. člena ustave SRS zaradi posebnega družbenega interesa do vode med drugim ustanovljena interesna skupnost za vodno gospodarstvo.

Zakon o vodah je dobil obsežne spremembe in dopolnitve. Dopolnitve izhajajo iz spoznanja, da vodne režime ni potrebno le vzdrževati, pač pa opravljati stalne posege v skladu s hidrotehnič-

nimi in drugimi pogoji ter karakteristikami vodotoka.

Nova SIS bo torej precej razširila program vodnogospodarskih storitev in dejavnosti.

Na osnovi novega predloga (povračilo za izkoriščeno in uporabljeno vodo, za onesnaženo vodo) bi dejansko združevala sredstva za uresničitev sprejetega programa SIS v glavnem le tri skupine, ki so s svojo tehnologijo največji uporabniki vode: železarne, elektro gospodarstvo in papirno-celulozna industrija. Tak sistem pa je nepravilen, saj varstvo voda in druge storitve uživamo vsi.

Za pravično porazdelitev participiranja sredstev bo treba najti ustrezno merilo in osnove. V Sloveniji je evidentiranega 7.500.000 E onesnaženja, od česar je 5.000.000 E v industriji, ostalo pa v široki potrošnji in drugje.

Poseben vir sredstev je tudi odškodnina, ki jo bo moral plačati povzročitelj onesnaževanja zaradi izlivanja ali spuščanja nevarnih in škodljivih snovi v vodotoke.

Usmerjeno izobraževanje zahteva tudi praktičen in organizacijski pristop

Zakon o usmerjenem izobraževanju omogoča temeljit pristop k izobraževanju ob delu in iz dela. Vse nakazane smernice nam dajo vedeti, kako doseči v prihodnjem obdobju boljši pristop učencev v proizvodnem procesu. Pobuda, ki jo navaja sam zakon o usmerjenem izobraževanju, nam nudi široke možnosti sodelovanja mladih z neposrednimi proizvajalci. Morda bomo po tej poti le prišli do boljšega vrednotenja vloženega živega dela.

Dovolite mi, da kot delavec pri stroju opišem občutke ob raznih kadrovskih zasedbah tako pri samem stroju ali pa drugje v obratu. Do sedaj ni bilo dovolj koordiniranih povezav med šolo in prakso. Zaradi nekontinuiranega usmerjanja in usposabljanja je bil proizvodni proces večkrat delovno moten, kar se je odražalo tudi na končnem produktu.

V neposredni praksi se velikokrat pokaže, da so ljudje razporejeni na razna dela tako rekoč po sili razmer v posameznih oddelkih, še posebno to velja za dela in naloge ob stroju. Menim, da je od leta 1965 dalje nastala nekakšna praznina v intenzivnem pristopu k praktičnem delu, edino kar je bilo v tej smeri storjenega, je bila interna papirniška šola za delavce. To pa nikakor ni zadovoljevalo proizvodnih potreb, posebno še glede na precejšnjo fluktuacijo delavcev. Menim, da kakršnokoli modrovanje in capljanje za časom ne vodi v izboljšanje stanja. Zavedati se moramo smernic nadaljnega razvoja, o katerih je bilo tudi nekaj člankov v Našem delu. Mi starejši delavci, smo večkrat opozarjali na pomanjkljivosti, ki so se pojavljale pri sprejemanju delavcev brez predhodne prakse. Večkrat smo delavci imeli vtis, da

se manjkajoče delavce prehitro sprejema za opravljanje določenih del in nalog, ne oziraje se na psihofizične lastnosti posameznika. Tako je praksa pokazala, da so bile narejene velike napake že pri samem sprejemu delavcev.

Delo brez prakse ne daje zaželenih rezultatov. Verjemite mi, da če bi prave ljudi nameščali na prava delovna mesta, upoštevajoč pri tem več faktorjev, bi tudi rezultati bili veliko boljši in kar je najvažnejše: takšen delavec dela lahko sproščeno. Doslej smo premalo pripravljali oziroma usposabljali ljudi za opravljanje potrebnih nalog, ki jih zahteva delo. Ne rečem, da ni bilo nič storjenega, le vložen trud v to smer je bil omejen v pretežni meri na teorijo.

V sedanjem času, ko se od nas zahteva oz. želi intenzivnejše delo in varčevanje na vseh področjih, bi veljalo pogledati v vsakdanjo prakso nas vseh, ki prispevamo svoj delež k skupnem dohodku. V smernicah stabilizacije našega gospodarstva sta živo vloženo delo in človeško obnašanje do ustvarjalnosti močni postavki. Naloga nas vseh je, da kadrovski politiki posvetimo več vsebinskih priprav, ki bi imele za osnovo potrebe dela. Nov program usmerjenega izobraževanja bo dal dobre zametke, če bo tudi pri nas pravilno izpeljan.

Zato moramo biti za doseganje zastavljenih ciljev na področju usmerjenega izobraževanja vsi delavci v tovarni pripravljeni pri tem procesu sodelovati, saj nas vse obvezuje, še posebno pa tisti, ki smo neposredno vezani na proizvodni proces. Le tako uspeh ne bo izostal.

Ciril Zupančič

Za tridesetletno delo je na slavnostni seji delavskega sveta TOZD Tehnični papir prejel priznanje tudi tovariš PAVEL BABNIK

Čestitke za tridesetletni delovni jubilej prejema tovarišica VELEPČIČ MIRA iz TOZD Blagovni promet

PREBERITE

Osnovne organizacije zveze sindikatov

Ne zamujajte s pripravami na letne članske sestanke, ki morajo biti izvedeni v mesecu februarju 1981, v marcu pa mora biti letna seja konference OOOZS!

Časa, da se na te letne sestanke temeljito pripravimo, je še dovolj. Naj nam bo osnovno vodilo, da je na teh sestankih treba omogočiti članstvu v posameznih organizacijah resničen vpliv na usmeritev in na vsebino dela organa, katerega so izvolili ter na tej osnovi tudi možne spremembe v sestavi posameznega organa, da bi tako zagotovili učinkovito delo posamezne organizacije. Prav te letne seje so priložnost za utrditev povezave med sindikalnimi organi in članstvom, ki mora prispevati svoj delež zlasti k nadaljnjemu izboljšanju vsebine in metod delovanja, predvsem pa demokratizacije v vsaki posamezni sredini in s tem v celotni sindikalni organizaciji.

Na letnih članskih sestankih bomo:

— analizirali in ocenili svoje delovanje izvršnega odbora OOOZS ter njegovih članov v preteklem letu;

— sprejeli letno programsko usmeritev OOOZS;

— po potrebi zamenjali dose-danje člane IO OOOZS z novimi.

Pregledati moramo naše celotno delovanje na področjih, ki so za samoupravni in družbenoekonomski položaj delavcev v TOZD in DSSS pomembna, od gospodarjenja, planiranja, informiranja, družbenega standarda, ljudske obrambe, kulture, športa in rekreacije, delegatskega delovanja, izobraževanja, zdravstva, aktivnosti članov ob vodenju javnih razprav in referendumov, uresničevanja zakona o združenem delu do povezovanja s krajevno skupnostjo.

Temeljna usmeritev za delo v prihodnjem obdobju pa naj bo posvečena 3. kongresu samoupraviteljcev in s tem glavnim nalogam: dosledno uresničevanje načel delitve po delu in rezultatih dela, prizadevanje za uspešno gospodarjenje in stabilizacijo gospodarstva, utrjevanje družbeno-ekonomskega položaja delavcev, uresničevanje svobodne menjave dela, dohodkovno povezovanje, krepitev delegatskega sistema, uveljavljanje sprotnega, popolnega in razumljivega informiranja, usposabljanje delavcev in usmerjeno izobraževanje, skrb za optimalne delovne in življenjske po-

goje delavcev, dostopnost kulture in rekreacije, krepitev LO in DSZ, uveljavljanje načela demokratizacije, kolektivnega vodenja in odgovornosti v TOZD, kadrovske krepitev ter priprave na volitve morebitnih novih članov izvršnih odborov in drugih organov.

Za celotno pripravo članskih sestankov je odgovoren izvršni odbor OOOZS ob pomoči drugih družbenopolitičnih organizacij, poslovnih organov in strokovnih služb.

Izkoristimo letne članske sestanke za resnično obliko uveljavitve demokratičnega odločanja in mu dajmo tisto kritičnost, ki bo spremenila stanje na boljše.

V. B.

Zahvala

Vsem, ki ste ob boleči izgubi moje mame in brata izrazili svoje sožalje, darovali cvetje in ju tako številno pospremili na njuni zadnji poti, se od srca zahvaljujem!

Ivka Peternel

Konferenca krajevnih organizacij SZDL Vevče - Zg. Kašelj

V sredo, 10.12.1980, je v Kulturnem domu v Vevčah ob zvočnih Internacionale in pozdravnem govoru predsednika predsedstva krajevnih organizacij SZDL, tov. Jožeta Medena, krajevna konferenca pričela z delom. Zaradi dosedanjega skromnega delovanja te organizacije so bile nujne potrebne spremembe v sestavi predsedstva, kar je poudaril tudi tovariš Meden v svojem govoru, ki ga objavljamo v celoti.

»Nekaj več kot tri leta je minilo, kar smo 15.11.1977 sprejeli PRAVILA krajevnih organizacij in sklep o številu članov, sestavi, merilih in načinu izvolitve delegatov v KK SZDL Vevče—Zg. Kašelj. Že v prihodnjem letu so bili organi SZDL osnovni nosilci aktivnosti pri volitvah delegacij v družbenopolitično skupnost in delegacij za samoupravne interesne skupnosti.

Februarja 1978 smo — v sklopu priprave na volitve — ustanovili temeljno kandidacijsko konferenco v krajevni skupnosti in sprejeli poslovnik o njenem delu. Takrat smo intenzivirali delo pri evidentiranju možnih kandidatov za opravljanje delegatskih funkcij v krajevni skupnosti; istočasno je potekalo delo pri reorganizaciji krajevnih samouprav. Takrat smo ustanovili skupščino KS in svet KS kot njen izvršilni organ. Načela nove organiziranosti smo potrdili na zborih krajanov v Zg. Kašlju 19. 4. 1978 in na Vevčah 21. 4. 1978. leta. Pri oblikovanju vseh teles in organov krajevnih samouprav, delegacij in organov ter konference SZDL nas je vedno vodilo načelo enakomerne zastopnosti delegatov Vevč in Zg. Kašlja; vedno pa smo želeli v samoupravno in politično delo vključiti tudi vse organizirane interese v naši KS — društva, organizacije, kmete ipd. V KK SZDL je 52 delegatov: 9 iz Vevč, 7 iz Zg. Kašlja, OOZS so izvolile vanjo 9 delegatov, družbenopolitične organizacije 12, družbene organizacije in društva 15. V skupščini KS je 45 delegatov: 15 iz TOZD in OZD v naši KS, 10 krajanov je po teritorialnem principu iz Vevč, 10 iz Zg. Kašlja, 10 delegatov pa je v skupščini KS delegirala KK SZDL iz vrst družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev. V naših delegacijah je okrog 40 delegatov, v svetu potrošnikov, poravnalnem svetu, v raznih komisijah in odborih deluje še okrog 90 krajanov. Skratka po teh številkah sodeč, sodeluje pri kreiranju samoupravnega in političnega življenja v naši KS okrog 5% krajanov. Ta hip to sicer objektivno pomeni pozitiven premik v podružbljanju odločitev v naši KS, bojim pa se, da vedno novih zahtev in novih potreb ne bo mogoče uspešno in demokratično reševati, če ne bomo storili koraka naprej, posebej še, ker od omenjenih 5% krajanov ne delujejo vsi dovolj aktivno; vsaj pol jih je samo napisanih na različnih seznamih oz. omenjenih v sestavi različnih teles, organov, odborov in komisij. Prepričan sem, da perspektiva demokratizacije odnosov in odločitev v naši KS ni v tem, da ustanavljamo vedno nove organizacijske oblike združevanja interesov in dela, niti ne v tem, da kopičimo število komisij, odborov in organov, ki so hočeš nočeš takoj forumske in nekako odmaknjene od problemov in življenja krajanov ter od njihovih specifičnih interesov in potreb, ki naj bi jih uresničevali v krajevni skupnosti. Odbori in komisije se kaj preradi preleve v nekakšno transmisijo občinske ali mestne akcije skupnih potreb, ki vse prepogosto zgube specifičnost, zraslo iz baze. Naša organiziranost sicer mora postati možnost za pretok interesov in potreb v telesa in organe, kjer se morajo naši interesi in potrebe uskladiti z željami in potrebami vseh v našem družbenem okolju in z možnostmi za

njihovo uresničitev; biti moramo sestavni del skupščinskega sistema in sistema družbenega samoupravljanja, kljub vsemu pa se moramo aktivneje posvetiti tistemu, kar z lastnimi močmi lahko storimo v krajevni skupnosti sami. Tega pa je veliko! Od dobrošosedskih odnosov in pomoči do organiziranja športnega, kulturnega in družabnega življenja v krajevni skupnosti, od urejanja okolja do skrbi za otroke in mladino, za ostarele, organiziranje višjih oblik sodelovanja v OZD, v naši KS prek potrošniških svetov, od čuvanja reda in miru do samozaščitne kulture in krepitev vloge KS v sistemu splošnega ljudskega odpora.

Člani delovnega predsedstva; predsednik KO SZDL Vevče—Zg. Kašelj tov. Jože Meden podaja poročilo o dosedanjem delu

Moram priznati, da smo že doslej imeli precej možnosti, da presežemo delo v forumih in v zaprtih oblikah delovanja. Omenim naj samo sekcije KK SZDL, problemske konference, ki bi jih lahko sklicevali, kadar bi se veljalo pogovoriti o aktualnih družbenih problemih, mednarodnih dogodkih, naših komunalnih in preskrbnih problemih, o nakupovalnih mrzlicah, o akcijah, usmerjenih v krepitev družbenih odnosov in v njihovo demokratizacijo. Tega dela nismo zastavili, možnosti nismo izrabili. Deloma zaradi prezaposlenosti, deloma zaradi starih navad in razvad, ki so zrasle iz forumskega načina dela. Ta je bil v svojem času morda potreben, nujen in učinkovit, danes pa je presežen, saj odtušuje in odvrta ljudi od političnega dela. Naša organiziranost se zato nujno mora približati ljudem, se spustiti v njihovo neposredno življenjsko okolje, v stanovanjski blok, v ulico, zaselek, skratka tja, kjer živijo, imajo skrbi, zadovoljujejo svoje interese, potrebe in oblikujejo svoj pogled na skupno razreševanje poti, ki vodijo v samoupravni socializem. V temeljnih celicah izvirajo studenci naše skupne poti in le v temeljnih celicah bomo lahko uresnili tisto, za kar smo se skupaj dogovorili. Le po taki poti se bomo znali veseliti uspehov, pa tudi zavestno odrekati se, kadar bo treba zavestni korak za lepši jutri. Prav v tem je bila moč OF v najtežjih trenutkih borbe za narodov obstoj in v tem bi morala črpati SZDL vzgled tudi za današnje in jutrišnje ravnanje.

Nikoli v svojih poročilih nisem bil rad dolg, zato naj na kratko ocenim, kje so bile slabosti našega preteklega dela in čemu posvetiti pozornost v prihodnje.

1. Kljub temu, da smo zastavili korak k novim oblikam našega dela, smo zastali na pol poti, ker nismo uresnili vseh možnosti, ki smo jih napisali v naša pravila. Vse preveč smo delovali zaprto in odtujeno, zato moramo oceniti in izkoristiti možnosti za organiziranje sekcij SZDL, za organiziranje problemskih konferenc.

2. K našemu delu nismo znali in uspeli pritegniti večjega števila krajanov, predvsem mladih. Tudi o tistem, kar smo uspeli narediti, nismo znali informirati krajanov.

3. Dosegli smo dobre rezultate pri večjih družbenih akcijah (vo-

litvah in samoprispevku), pa se iz izkušenj ob njih nismo dovolj naučili. Naše delo se je intenziviralo prav ob takih akcijah, po njih oz. med njimi pa je pogosto splahnelo, skorajda zamrlo.

4. Pobude za našo aktivnost so prepogosto prihajale od občinskih oblik organiziranosti in premalokrat od nas samih. Pogosto smo jih obravnavali le zato, da smo oblikovali dolžan odgovor na poziv občinske organizacije. Teh pobud nismo znali zavzeto prevesti v naš jezik, v naše razmere, potrebe in interese.

5. Še danes nimamo organiziranih ustrežnejših oblik našega delovanja v okviru hišnih svetov, ulic in zaselkov. Dogovorili smo

ze, kar pa mu še ni uspelo. Neko-liko kritično je poudaril, da se tu še ne čuti pravega krajana, tako kot se je čutil v krajevni skupnosti, kjer je živel poprej. Na lastno pobudo je organiziral zbor stanov- valcev v novem naselju, ki ga je gradilo Splošno gradbeno podjetje Gorica. Stanovalci so tu obravnavali problematiko skupnega zaklonišča, vprašanje čistoče v naselju (organizirali so tudi akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov za čiščenje okolja), vprašanje avtobusnega postajališča... Trdi, da svojega delegata za skupščino KS oz. za predsedstvo KK SZDL ne pozna in je mnenja, da se delegati obnašajo bolj »poslansko« kot delegatsko.

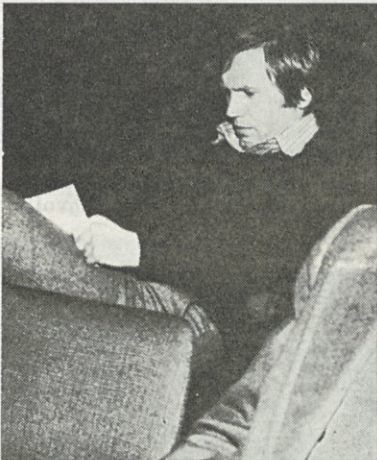
Tovarišica Jasenčeva iz Vevč je v zadnjem letu opazila zelo zaprto delovanje organov krajevnih skupnosti in je mnenja, da je prav gotovo nekaj narobe z obveščanjem ali pa v sami organiziranosti.

Tov. Benedik je pojasnil, da je bilo v Zg. Kašlju veliko zborov oz. sestankov tako glede komunalne ureditve kakor tudi o drugih skupnih problemih; krajani so bili v ta namen obveščeni s plakati, obešenimi na vidnem mestu, pa je obisk kljub temu bil slab; morda je temu kriva tudi slaba zainteresiranost.

Tovariš Sotlar se je pridružil mnenju predsednika predsedstva KK SZDL glede slabe organiziranosti, trdi pa, da plakat ni dovolj za obveščanje morebitnih sestan-kih; krajane je potrebno obvestiti in jih vabiti tudi z individualnimi vabilii, šele tedaj bomo lahko trdili o zainteresiranosti ali obratno. Seveda bi bili v veliko pomoč pri delu ulični odbori ter hišni sveti, ki pa jih zaenkrat še nimamo. Prav gotovo je eden od precejšnjih problemov tudi ta, da ne poznamo novo priseljenih krajanov. Nujno potrebno je oživiti revolucionarne tradicije, saj vemo, da je SZDL nadaljevanje OF, ki je bila vodeča sila v boju proti okupatorju.

Tov. Meljo je mnenja, da je naš uspeh odvisen od večje aktiviranosti ljudi, v združevanju ob skupnih interesih; delati moramo z voljo in ne pod prisilo saj, edino tako uspeh ne more in ne sme izostati.

Aleš Gruđen je presenečen nad maloštevilnimi krajani, ki so se udeležili konference, saj je bila akcija oziroma informiranje za konferenco odlično izvedeno: povsod so bili izobešeni plakati,

Tovariš MARJAN SETINC je novoizvoljeni predsednik krajevnih organizacij SZDL Vevče—Zg. Kašelj

otroci VVZ Vevče ter krajani Zg. Kašlja pa so po hišah nosili obvestila, ki so opozorila na konferenco; tukaj ne moremo torej govoriti o slabi informiranosti. Opazimo lahko, da je slaba udeležba prav novopriseljencev.

Tovariš Leopold Mencinger je poudaril, da določena področja v KS sploh niso predstavljena v krajevni samoupravi s svojimi delegati, kar pa je nepravilno. Kadrovska komisija bi pri svojem delu morala upoštevati to dejstvo. Obstojijo določeni kareji,

kjer niti en stanovalec oziroma krajan ni zastopan v organih krajevnih skupnosti, čemur se moramo v bodoče izogniti.

Tovarišica Sotlarjeva je mnenja, da se vsak krajan lahko sam potruži in poišče stik s krajevno samoupravo, seveda če je za to zainteresiran in ne le, da samo kritizira ter govoriči »za hrbtom«, kaj vse ni narejeno.

Predsednik kandidacijske komisije ter volilne komisije — Tone Trtnik je prisotnim posredoval seznam novega predsedstva KK SZDL ter predstavil tudi njihovo dosedanje aktivnost. Naj navedem imena članov **predsedstva KK SZDL Vevče** — Zg. Kašelj:

Dušan Alič, Milan Balazic ml., Mojca Marolt, Stane Klešnik, Avgust Kremecec, Lado Kocjančič, Ostojica Mataruga, Stane Meljo, Stane Černe, Lojze Morela, Karla Novak, Jože Meden, Franc Pustovrh, Franc Sotlar, Miljenko Rigler, Marjan Šetinc, Janez Trtnik, Radoja Tomažič, Nace Zajec, Joško Zajšek, Tihomir Vojinovič.

Delegati krajevnih konference SZDL so imenovali oziroma predlagali člane nadzornega odbora ter člane kadrovske komisije, katere bodo na svoji prvi seji potrdili člani predsedstva.

Nadzorni odbor

Ciril Škoda, Marija Trtnik, Jana Žabjek.

Kadrovska komisija

Stane Černe, Lojze Morela, Jože Zajšek, Valerija Polanec, Ivan Benedik.

Kandidacijska komisija je za boljše delovanje ter sodelovanje s krajani predlagala izvolitev uličnih poverjenikov, katerih delo bo pobiranje članarine in ureditev članstva ter obveščanje članov SZDL oziroma neposredna povezava s krajani. Predsedstvo KK SZDL naj bi na svoji prvi seji določilo odbor za politično koordinacijo, ki naj bi ga zastopale vse DPO v naši KS in sicer: KK SZDL, ZK, ZRVS, ZB, ZSMS, ŠD Slavija, delegacije samoupravnih interesnih skupnosti, skupščina KS, svet KS, RD Vevče. Ta odbor naj bi usklajal vsa politična in gospodarska vprašanja na področju KS. Predsedstvo naj tudi predvidi rok za volitve v podružnični odbora KK SZDL Vevče—Zg. Kašelj.

Delegati so z večino glasov (36 za in 1 proti) potrdili člane predsedstva, ki naj bi se konstituiralo na svoji prvi seji; potrdili so predlog članstva nadzornega odbora ter kadrovske komisije, obenem pa razrešili dosedanje predsedstvo ter predsednika. Strinjali so se, da je novi predsednik krajevnih organizacij SZDL tov. Marjan Šetinc iz Zg. Kašlja.

Da je bilo dosedanje delo krajevnih organizacij SZDL izredno skromno, smo izvedeli že iz predsednikovskega govora, tovariš Slavko Gerlica pa je poudaril, da je kritika delegatov oziroma prisotnih na konferenci umestna in upravičena, zato je podal tudi smernice za delo v prihodnje.

1. Do konca letošnjega leta se mora organizirati predsedstvo KK SZDL, tj. imenovati vse komisije in odbore, ki so potrebni za nemoteno delovanje krajevnih organizacij. Prav tako naj izdela program dela za leto 1981.

2. V prihodnjem letu naj predsedstvo organizira javno razpravo o spremembah oziroma dopolnitvah ustavnih amandmajev, pregleda statut krajevnih skupnosti, delo sveta in skupščine. Težko in pomembno bo delo v predvolilni aktivnosti, potrebno pa bo tudi analizirati učinkovitost delegatskega sistema.

3. Nadaljevanje razvijanja družbenopolitičnega sistema krajevnih skupnosti — predvsem je tu potrebno razviti delo v vaskih, uličnih odborih in hišnih svetih, delo društev in družbenopolitičnih organizacij.

(Nadaljevanje na 8. strani)

21. novembra je bila dvorana kulturnega doma nabito polna naših, pred časom aktivnih delavcev, ki so si z dolgoletnim delovnim prispevkom zaslužili pokoj

Poldruga ura »Planšarskega koncerta«, ki smo ga organizirali, je le skromna pozornost v znak hvaležnosti za minulo delo naših upokojencev, katerega sadove danes uživamo in na katerega temeljih gradimo naprej

Tradicionalno srečanje z našimi najdražjimi gosti

Vsako leto pred dnevom republike organiziramo srečanje naših upokojencev. To srečanje je vedno tako prijetno, tako živo; noben čas se ga ne more dotakniti in zdi se, da je polno pomladi, kot da živi v njem duša, ki se sploh ne stara. Le nekaterih, žal, letos ni bilo več med nami.

Obilo zdravja vam želimo in zadovoljstva, da vam nasmeh ne bi zamrl, da bi bili še kar naprej ustvarjalni. Ob zdravici tudi srečno v novo leto! Ob letu osorej pa se zopet snidemo! V.B.

In srečni smo, ker smo med klepetom v drugem delu srečanja — ob mizah v papirniški restavraciji — ugotovili, da ste bili zadovoljni

Nekateri naši upokojenci se srečajo le tu, na tem »tradicionalnem srečanju« in teme za pogovor kar ni ne konca ne kraja

Tako je bil naš organizacijski trud poplačan z najboljšim plačilom — vašim zadovoljnim nasmehom

In tisti, ki jih noge še kar ubogajo, so se tudi zavrteli, saj...

Štefka in Pavla sta poskrbeli tudi za dobro kavico

Miheličev ata nam je nazdravil kar s kavo, ker z vinom da ne sme, je dejal

»Res smo prijetno presenečeni. To srečanje je čisto nekaj posebnega, novega.«

Cele gore papirja je bilo treba v dolgi delovni dobi premetati. Letos bomo Vevčani izdelali prek 70.000 ton raznih vrst papirjev; veste kakšna gora bi bila to?

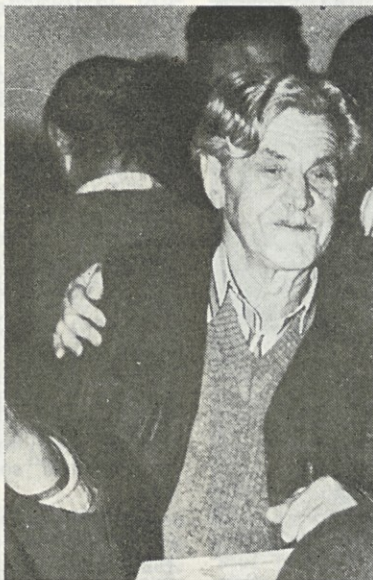
Seveda je pogovor tekel o tem, kako je bilo takrat v tovarni, ko ste še vi stali za papirnimi stroji ali premetavali pisarniške akte, ki jih je bilo tedaj precej manj, kot jih je sedaj, preštevali bale celuloze, ki je rabimo vedno več, odpravljali okvare, brusili, stružili, varili, žagali in še in še, kot delamo še danes, le da vsak čas prinese nekaj novega

In drugo leto ga bomo morali narediti še več in tudi srečali se bomo spet

...ob zvokih ansambla »Veseli planšarji« pete kar same od sebe začnejo srbeti. Tisti pa, ki jim zdravje le ne dopušča, da bi malo porajali, so lahko uživali ob petju dueta Marica Jerše in Dušan Kobal. Znani humorist Svetozar Guček (na sliki levo), pa je takoj med koncertom, kot potem v »prostem« delu srečanja, poskrbel za pljučno in trebušno telovadbo, saj smo se njegovim duhovitim šalam do solz nasmejali

»Leta tečejo, le spomini na aktivne delovne dni so ostali mladi«, pravi tovariš Karel Lorbek; »in planšarji so v nas vzbudili nostalgijo mladih dni.«

Naša upokojenka, tovarišica Steletova, je ob dnevu republike poslala čestitko vsem članom kolektiva Papirnice Vevče.

Tudi v bodoče nam želi napredek pri delu, obenem pa se nam zahvaljuje za tako lepo presenečenje, kot smo ga pripravili upokojencem ob letošnjem srečanju pred 29. novembrom.

Res nam je žal, da nje ni bilo med nami. Pa prihodnjič!

Kdo ve, na kaj je prav ta trenutek mislil naš upokojeni komercialist tovariš Martelanc? Vsekakor se je v razigrani družbi tudi on prijetno počutil

Ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade

Za nami je 39 let od tistega usodnega leta, ko so pričeli naši narodi in slovensko ljudstvo neizprosni boj za osvoboditev narodov in narodnosti Jugoslavije izpod okupatorja.

Začel se je boj pod vodstvom slavne Komunistične partije, na čelu katere je neomajno stal in jo modro vodil skozi vse bitke naš legendarni junak, trikratni heroj, tovariš Tito.

Začela se je bitka za socialne in nacionalne pravice, za bratstvo in enotnost, za novo državo enakopravnih narodov in narodnosti, za oblast delavcev in kmetov, za socializem, za samoupravljanje, za mir v svetu in enakopravne odnose med narodi, za aktivno, mirno in pravično sodelovanje med narodi ne glede na barvo kože, raso in socialno ter nacionalno ureditev države.

Začela se je borba ideje in realnosti marksizma za svobodo in oblast delovnega človeka — proizvajalca in ustvarjalca ljudske bodočnosti.

29. november in 22. december sta dva temeljna kamna v zgradbi narodov in narodnosti Jugoslavije, v novi državi socializma, demokracije in samoupravljanja. To sta dva stebra naše moči, naše fronte vseh socialističnih sil Jugoslavije, naše zasnove doktrine in resničnosti splošne ljudske obrambe in družbene samozagrade. Dva nepremagljiva stebra svobode in neodvisnosti, nedotakljivost našega samoupravnega sistema in močna opora naši zu-

nanji politiki ter borbi za ukinitve vojne kot sredstva politike za reševanje mednarodnih odnosov.

Ko letos že PETINTRIDESETIČ v svobodi proslavljamo ta dva največja praznika naše dežele, mi dovolite, da se dotaknem samo nekaj pomembnih dogodkov in ustvarjalne organiziranosti našega delovnega človeka, ki se je in se še danes žrtvuje za popolno uresničitev leta 1941 zadanih nalog iz programa naše narodnoosvobodilne borbe in revolucije.

Komunistična partija Jugoslavije je bila tista gonilna sila v tej nadčloveški borbi, ki je, boreč se za idejno politično revolucionarno poslanstvo kot avantgarda proletariata, na čelu vseh ustvarjalnih asociacij naše družbe, izbojevala boj delovnega človeka ter narodov in narodnosti Jugoslavije.

Komunistična partija je bila pobudnik in uresničevalec organiziranja enotne, vseljidske fronte Jugoslavije in Osvobodilne fronte Slovenije, ki je kot enotna fronta vseh naprednih sil vodila naše ljudstvo v boj za svobodo, za socializem, za ustvaritev nove, napredne revolucionarne samoupravne države delovnih ljudi. Bila je mobilizator vseh človeških in materialnih sil, ustvarjalec zametkov nove narodne vseljidske oblasti, kreator in usmerjevalec boja narodov, skratka strateška komponenta naše narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije. Po vojni je zrasla v eno-

no fronto narodov, v socialistično zvezo delovnih ljudi kot politično silo, ki z ramo ob rami z Zvezo komunistov vodi naš razvoj, gradi naš jutri in je soustvarjalec naše narodnoosvobodilne vojske.

Jugoslovanska ljudska armada je zrasla iz malih samostojnih čet, skupin, bataljonov in odredov v močno narodnoosvobodilno vojsko, v Jugoslovansko armado. V armado, ki je izšla iz oboroženega ljudstva, ki je trdno s politiko KP in vseljidske fronte z oboroženim bojem prinesla svobodo našim narodom, ki je prebudila tudi vse narodne in napredne sile onstran nekdanjih naših meja, jim pomagala do osvoboditve in nakazala pot boja, v katerem se še danes številni bore za svoje pravice, enakopravnost in nacionalno ter socialno svobodo.

Danes so Zveza Komunistov, Socialistična zveza delovnih ljudi in Jugoslovanska ljudska armada skupaj največja udarna moč naših oboroženih sil, trije nepremagljivi stebri naše sedanjosti in naše bodočnosti. Močna opora so naši notranji in zunanji politiki in prav gotovo nezrušljiv temelj našega družbenega razvoja, naše splošne ljudske obrambe, družbene samozagrade, stabilizacije in prav gotovo garancija za vse ustvarjalne napore naše družbe, našega delovnega človeka in samoupravnega sistema. In naj ne mislijo tisti, ki pričakujejo najhujše v našem družbenem sistemu, da bodo omenjene tri komponente naše družbe kolebale na

svoji poti v bodočnost, v polno osvoboditev dela in samoupravnega socializma.

To se ni zgodilo niti leta 1941, ko smo bili sami poteptani in razdejani med krute fašistične zavojevalce in v času cele borbe do osvoboditve 1945, čeprav smo morali preiti nadčloveške napore in neslutene preizkušnje. To se ni zgodilo, ko so nam Stalin in Informbiro leta 1948 pretili z uničenjem, rožljali z orožjem in izvršili popolno ekonomsko blokado Jugoslavije. Pa se to tudi ni zgodilo pri poznejših političnih in ekonomskih težavah naše dežele, pa se to ne bo zgodilo niti danes, ko smo se tudi mi znašli v težavnih gospodarskih preizkušnjah, ki so del splošne svetovne gospo-

darske krize. Tudi v tej ofenzivi bomo zmagovalci in iz nje bomo izšli še močnejši, homogenejši in kot vselej z novimi izkušnjami.

Zato bodimo ponosni na zmage in s tem ponosom pojdimo v neizprosni boj za stabilizacijo in nadaljnji napredek samoupravnega sistema.

Naj živita 29. november in 22. december, dneva delovnih ljudi SFRJ in oboroženih sil Jugoslavije. In večno naj živi spomin na našega legendarnega voditelja, ideologa in uresničevalca svobode, neodvisnosti, miru v svetu, samoupravnega socializma in največjega sina proletariata in naprednih sil v svetu!

Franc Sotlar

Konferenca krajevne organizacije SZDL Vevče - Zg. Kašelj

(Nadaljevanje s 5. strani)

4. Izredno pomembna naloga je informiranje, na katerem trenutno čutimo veliko pomanjkljivosti.

5. Potrebno bo izvajati aktivnosti, ki so vezane na pomembne jubileje v prihodnjem letu ter ustanoviti komisijo za oživitve medvojnih dejavnosti.

Našteti so le nekaj nalog med številnimi, ki jih bo potrebno obravnavati v prihodnosti.

Predsednik sveta krajevne skupnosti Vevče — Zg. Kašelj je prisotnim posredoval predlog elementov za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana za obdobje 1981 do 1985. V razpravi se je pojavilo vprašanje požarne varnosti, ki v

mo, da jih v naši KS primanjkuje. Čeprav je večnamenska dvorana v občinskih planih predvidena, se zna zgoditi, da bo realizacija težko izvedljiva, zato je nujno potrebno vložiti vse sile za pridobitev sredstev, stališče krajevne konference, ki so ga podprli vsi delegati, pa posredovati na skupščino, ki bo plan sprejemala.

Predvideno je, da bodo v tej dvorani prišli na svoj račun tudi aktivisti OOOZSM, ki so trenutno brez prostora, vendar le-te zanima, kakšna naj bi bila njihova začasna rešitev: z minimalno finančno pomočjo DO Papirnice Vevče in krajevne skupnosti ter seveda s prostovoljnim delom

Počastitev dneva republike

Govornik na letošnji slovesnosti ob dnevu republike je bil generalmajor Franc Sotlar-Pavijan

Svoj delež k oblikovanju proslave je prispevala tudi recitatorka Alenka Mrhar

Tako kot vsako leto doslej je bila tudi letos v vevškem kulturnem domu proslava v počastitev dneva republike. To je ena izmed sicer kratkega niza standardnih proslav, posvečenih spominu zgodovinsko pomembnih, revolucionarnih dejanj v zgodovini naših narodov ali v zgodovini delavskega razreda nasploh.

Program proslave so oblikovali: — Papirniški pihalni orkester Vevče,

— Mešani pevski zbor Vevče, — Dramska družina Vevče, — govornik tov. Franci Sotlar, — ter recitatorja Ivo Kovačević in Alenka Mrhar.

Tako so se skozi proslavo prepletale pesmi našega zbora predvsem z narodnoosvobodilno tematiko, vesele koračnice godbe, govor, posvečen spominu revolucionarnega osvobajanja naših narodov izpod okupatorjeve oblasti in graditev nove Jugoslavije ter recitacije z vizijo lepše prihodnosti našega človeka — delavca in kmeta.

Poslušalci so z burnim ploskanjem spremljali potek proslave, kar je nas nastopajoče navdajalo z občutkom, da so takšne prireditve zaželeni, čeprav si na tihem le želimo, da bi bile še množičnejše.

Odtrgati ljudi od sodobnega življenjskega ritma, odtrgati jih nekajkrat letno od televizorjev ali drugačnih skrbi, je sila težavna naloga; poiskati je treba namreč globoko zakoreninjeno vzroke takšnega obnašanja, ravnanja.

Mislím, da se je treba takšne naloge v naši družbi lotiti že zgodaj v vzgojnoizobraževalnem sistemu, v temeljnih organizacijah in KS. Le če bomo v ljudeh že od ranih nog razvijali interes do aktivnosti na splošno, bodo tako dozoravajoči ljudje postali za naše gospodarstvo in za našo celotno družbo pravi temelj graditve samoupravnih socialističnih odnosov.

Najmanjši dolg vsem tistim, ki so postavljali temelje naše nove socialistične Jugoslavije, je obisk proslave, posvečene njenemu rojstvu. Zato je pogled na ne polno dvorano kulturnega doma žalosten in celo zaskrbljujoč.

Manca

Del na konferenci prisotnih delegatov in krajanov; s svojim prispevkom je sodeloval v razpravi tudi tov. Slavko Gerlica (skrajno desno).

elementih ni zajeto. Čiščenje cevi bi bilo res nujno potrebno, predno bi se v morebitni elementarni nesreči pojavila nezmožnost reševanja.

Podrobnosti v zvezi s predvideno dopolnitvijo športnega centra v Vevčah je podal tov. Dušan Kogej, predsednik SD Slavija Vevče. Pri skupščini občine so sredstva za gradnjo objektov družbenega standarda, iz katerih naj bi po planu zgradili tudi večnamensko dvorano v ŠC Vevče. Ta sredstva pa so trenutno angažirana pri izgradnji Doma španskih borcev v Mostah. Po letu 1983 naj bi se sredstva sprostila, nakar bi lahko pričeli z izgradnjo planirane dvorane, za katero se že pripravlja idejni projekt, ki bo po izdelavi krajanom tudi predstavljen. V dvorani so poleg telovadnic predvideni tudi prostori za družbeno dejavnost, za katere ve-

mladincev in mladink bi ta problem začasno lahko rešili v bivših kopalnicah na kopališču Vevče. Tov. Jože Žibert ze bil mnenja, da je za uspešno delovanje društva in klubov res nujno potrebno najti začasno rešitev prostora — tudi to bo naloga krajevne organizacije socialistične zveze.

Še in še bi se lahko pogovarjali, saj je veliko tem, ki se jih ne da zlahka izčrpati, veliko idej, ki se jih težje ali lažje uresničijo. Ta konferenca je bila dokaz, da je potrebna po sestajanju krajanov večkratna — dvorana kulturnega doma na Vevčah pa je tudi dovolj velika, da sprejme več obiskovalcev, kot jih je bilo tokrat. Morda v premislek še to: od vabljenih gostov s področja občine in sosednjih krajevnih skupnosti sta se naše konference udeležila le dva ...

Nada Klešnik

»Jaz tovariši, pa vem za domovino!« — Cankarjeve misli je obiskovalcem posredoval Ivo Kovačević. V ozadju Mešani pevski zbor Vevče

Papirniški pihalni orkester Vevče je na proslavi nastopil v manjši zasedbi

Vzemi si čas, ne življenja

Na nobenem področju dela in življenja ni toliko žrtev in nesreč, kot v prometu. Področje prometa je vsekakor tisto področje, za katero bi morali biti zainteresirani.

ni vsi delavci in občani, da izboljšajo varnost v cestnem in v vsem ostalem prometu.

Problematika je tako obsežna, da zahteva obravnavo v vseh

Družbena samozaščita v organizaciji združenega dela

2. Vloga in naloge organizacije združenega dela (OZD) v uresničevanju DSZ

DSZ je naravnana na zaščito in varnost pred vsakršno ogroženostjo, ki pa ni oborožena agresija. Če je intenzivnost razvoja te zaščite večja in kvalitetnejša, bo tudi naša varnost in zaščita večja, močnejša in učinkovitejša, kar pomeni, da je od tega odvisno, do kakšne stopnje varnosti bomo sigurni. To vprašanje je bilo med ostalimi sproti-ženo že na 10. kongresu ZKJ, prav posebno in temeljito pa je bilo o tem govora na 11. kongresu ZKJ leta 1978, saj je v zaključku prišlo tudi v resolucijo tega pomembnega kongresa. V tej resoluciji je zapisano:

— DZS je ustavna in samoupravna pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi in občanov;

— V DSZ ima pomembno vlogo Zveza komunistov, ki je odgovorna in dolžna razvijati zavest delovnih ljudi in občanov do funkcije samozaščite skupno z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami;

— ZK je dolžna oceniti varnostno in politično stanje v svoji sredini in na teh temeljih načrtovati mere, oblike in stopnjo ter uresničevanje zaščite;

— ZK je dolžna nenehno skrbeti za nadaljnje podružbljanje zaščitne funkcije v prvi vrsti v krajevni skupnosti in v OZD ter drugod.

V teh okvirih morajo iskati svoj doprinos, svoje naloge, obveznosti in odgovornosti vsi subjekti, od delovnega človeka in

občana, KS, OZD, do najširših družbenih skupnosti, organov in organizacij v naši socialistični družbi.

Posebno vlogo in nalogo v pripravi in organizaciji izvajanja DSZ v OZD ima tudi Zveza sindikatov, kot je na 13. seji predsedstva CK ZKJ rečeno: »Zveza sindikatov predstavlja najširše temelje aktivnega in organiziranega delovanja delovnih ljudi glede zaščite vseh družbenih vrednosti v OZD. S svojo aktivnostjo morajo OZS nenehno prispevati h graditvi kvalitetne in učinkovite DSZ. Ravno tako je velik del odgovornosti za učinkovito in kakovostno delovanje samoupravnih organov prav na sindikatu, prav tako delovanje zborov delovnih ljudi, delegatov in delegacij, samoupravne delavske kontrole in drugih samoupravnih teles v OZD. Naloga sindikatov je tudi, da s političnimi akcijami in informativno propagando dejavnostjo mobilizirajo delovne kolektive za borbo proti družbeno škodljivim pojavom in vsem tistem, kar je v nasprotju s splošnimi in enotnimi interesi delavskega razreda v celoti.«

Iz tega izhaja, da ima glavno vlogo v izvajanju DSZ v OZD delovni človek, ki je temeljni nosilec razširjene reprodukcije.

Tako je DSZ v OZD naravnana na zaščito:

— samoupravnih socialističnih odnosov,

— bratstva in enotnosti narodov in narodnosti naše dežele,

(Nadaljevanje na 10. strani)

družbenopolitičnih organih, kjer bi morali imeti za stalno nalogo spremljanje, vzgojo in izobraževanje delavcev in občanov v delovnih sredinah, kot so DO, TOZD in KS. Delo naj bi bilo usmerjeno v osveščanje in preprečevanje objektivnih in subjektivnih dejavnikov, ki ogrožajo cestni promet. Le ob skupnih naporih lahko pričakujemo uspehe za napredek v cestno prometni zaščiti.

Veliko dejavnikov vpliva na prometno varnost udeležencev. Eden glavnih krivcev za porast nesreč v prometu pa je prav gotovo alkohol. Zaradi alkoholiziranosti voznikov je število nesreč iz leta v leto večje in to s tragičnim izidom. Vzrokov za pitje alkohola je veliko, eden, od njih pa je tudi pomanjkljiva vzgoja in osvečenost prometnih udeležencev, ki se premalo zavedajo, da sodoben promet terja trezne ljudi.

Veliko prometnih nesreč se zgodi tudi zaradi neprimerne hitrosti in izsiljevanja. Prav gotovo še vedno drži resnica: »Hiti počasi, da boš pravočasno prišel na cilj živ in zdrav!«

Na območju Milice Polje je bilo v devetih mesecih letošnjega leta naslednje število nesreč:

Prometne nesreče s posledicami	63
kazensko odgovornih povzročiteljev	41
povzročitelji, ki sami nosijo odgovornost	22
Nesreče s smrtnim izidom	3
hude telesne poškodbe	10
lahke telesne poškodbe	35
z materialno škodo nad 20.000 din ali udeleženci z družbenimi vozili	15
Prometne nesreče s škodo do 20.000 din (sodnik za prekrške)	103
Prometne nesreče, povzročene zaradi hitrosti	83
izsiljevanje prednosti	13

brez vozn. izpita (osebni avtomobili in motorna kolesa) 185
mopedisti brez izpita 72
odvzem vozn. dovoljenj zaradi vinjenosti 131
na kraju kontrole izrečenih denarnih kazni zaradi raznih kršitev, največ zaradi prevelike hitrosti (radar) 751
pri kontroli dobljeni voznički, ki niso imeli izpravnega vozila ali tudi ne pravočasno registriranega vozila 159

Brez vozn. dovoljenja so miličniki dobili 185 voznikov avtomobilov in motornih koles, kar je zelo velika številka. Ti vozniki se prav malo zavedajo, da tako ogrožajo tudi druge udeležence v prometu in ne le sami sebe. Tudi tistih, ki se vozijo z

motornimi kolesi po naših cestah brez izpita, je kar precej in sicer so jih organi javne varnosti ustavili kar 72.

Na območju Milice Polje je bilo v teh mesecih odvzetih zaradi vinjenosti 131 vozn. dovoljenj.

Ob rutinskih pregledih dokumentov voznikov so miličniki na »poljskem« teritoriju ugotovili, da 159 voznikov ni imelo tehnično izpravnih vozil ali pa so bila nekatera celo neregistrirana, seveda pa so vseeno bila udeležena v cestnem prometu. Še en dokaz neodgovornosti takšnih voznikov, saj je tehnično neizpravno vozilo potencialni kandidat za povzročitev prometne nesreče, ki se za slučajne udeležence prometa lahko kaj tragično konča in to sem lahko jaz, ti in ti in ti in vsi mi!

Leon Kurent

24. novembra smo za »okroglo mizo«, ki jo je vodil strokovnjak iz Zavoda za šolstvo tov. Tišler, razpravljali o usmerjenem izobraževanju in njegovem sestavnem delu — praktičnem pouku; ta pouk naj bi vseboval vse pedagoško didaktične elemente pouka, kar pomeni, da se mora odvijati v ustreznih delavnicah ob ustreznih učiteljih. V papirni industriji bo moralo kar proizvodno delo vključevati vse elemente praktičnega pouka

Razgovor z vodjem trgovine Mercator na Vevčah

Trgovina je za potrošnika pomemben dejavnik, ki skuša v okviru svojih zmožnosti zadovoljevati vsakdanje potrebe krajanov.

Tovariš LOJZE JANCAR vi ste odgovorni vodja trgovine na Vevčah; kakšne so Vaše ponudbe krajanom in kaj vas še obvezuje v prihodnjem obdobju?

Naše ponudbe potrošnikom določa samoupravni akt s predmetom poslovanja, ki točno določa, katero blago smemo nabavljati in nuditi potrošnikom. Trgovina je bila zgrajena leta 1968. Za takratno naseljenost je bila dovolj velika in je zadovoljevala potrebe krajanov. Z naraščanjem prebivalstva pa postajajo prostori pretesni. Za širitev trgovine niso dani pogoji, ker naročnik projekta, pa tudi projektanti niso ob prvotnem načrtu upoštevali faktorjev, ki so za to potrebni.

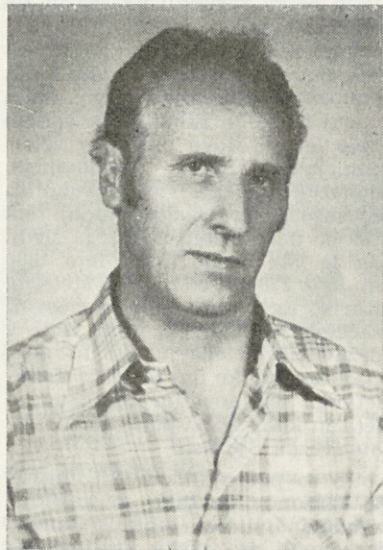
Glede na današnje razmere se zavedamo, da izbira blaga ne zadovoljuje vsakega kupca. Mnogokrat se zgodi, da primanjkuje osnovnih življenjskih potrebščin; vendar temu ni kriv kolektiv poslovne enote. Vedno si skupno prizadevamo za boljše oskrbo, za dober poslovnih odnos do kupca, seveda pa nam to vedno ne uspe. Na trgu primanjkuje raznega blaga, ki ga dobimo le v omejenih količinah. Tudi v prihodnjem obdobju se nam ne obeta nič boljšega.

Ali se vaš Svet trgovine redno sestaja, posebno še takrat, ko gre za pomanjkanje najnujnejših artiklov, kot so npr. pralni prašek, olje?

Svet trgovine... ne vem kaj naj rečem — sestaja se; a vendar ne najde izhoda. To, da pri-

manjkuje praškov, olja, kave itd. ni samo naš problem; mislim, da je širšega pomena.

Kaj storite takrat, ko potrošniki malo »močnejše« reagirajo na pomanjkanje nekaterih izdelkov. V zadnjem času ste bili primorani zaradi velikega navala potrošnikov klicati na pomoč tudi delavce Milice Polje; zakaj tako?

Res je, da krajan oziroma potrošniki reagirajo včasih tudi nasilno. Zlasti se mi zdi popolnoma napačno določevati neke datume in čas prodaje manjkajočih izdelkov za celotno ljubljansko območje. Takrat se zbere veliko ljudi, za katere je prodajni prostor premajhen. Začne se prerivanje. Vsak bi rad dobil želene blago. Police so razporejene tesno ena poleg druge in tako pride do prevračanja blaga in seveda do velike škode. V takem primeru nismo dovolj močni in mo-

ra posredovati policija. Na žalost se tudi to zgodi.

Kakšna je prizadevnost trgovine in sodelovanje s potrošniškim svetom v KS — Vevče Zg. Kaše? Ter kakšni so medsebojni odnosi med trgovino in krajanom-potrošnikom?

Mislim, da se osebje prodajalne trudi za čim boljši odnos s potrošniki. Vedeti moramo, da nam zelo primanjkuje dobrih prodajalcev in tako smo primorani včasih zaposliti tudi nepoklicne prodajalce, s katerimi imamo veliko truda, predno jih vsaj delno usposobimo. Zakaj je temu tako, je znano; mnogo služb je lažjih, pa tudi osebni dohodki in proste sobote so drugje bolj privlačni. Potrošniki bi se morali tega zavedati, a nekateri se na žalost ne.

Kaj menite o načinu obveščanja vseh krajanov o tekočih zadevah, ki so prisotne med potrošnikom in trgovino?

Potrošnika — krajana kaj malo briga, v kakšnih razmerah dela trgovinski delavec. On hoče zeleno blago, ne glede na to, kakšne količine trgovina dobi. Mislim, da bi morali biti le bolj disciplinirani. Družbena občila dovolj jasno poročajo o zalogah blaga, za katero čutimo pomanjkanje.

Kaj razmišljate in kaj predlagate v sedanjih situacijah oziroma v prihodnjem obdobju?

Tudi v prihodnjem obdobju situacija ne bo rožnata in kaj bo prinesel čas, ne vemo. Za trgovinske delavce, kakor tudi za potrošnika, je jasno, da taka ekonomska poslovanja ni v zadovoljstvo ne potrošniku ne prodajalcu.

Ciril Zupančič

Ob 200-letnici Gruberjevega prekopa

Zoisova, Linhartova in Vodnikova razsvetljska Ljubljana, žarišče narodnostnega preroda, je bila 25. novembra 1780 posebno slovesna. Trume praznje oblečenih meščanov so se zgrinjale tja, kjer je tesen med ljubljanskim Gradom in Golovcem najožja. Radovedneži so prihajali od blizu in daleč na vozovih. Reka je bila polna raznovrstnih plovil. Tedaj so strelji z Gradu naznanili višek slovesnosti. V tem trenutku so porušili nasip in voda je prvič poplavlila 2000 m dolg prekop, ki od tega dne dalje razbremenjuje glavno strugo Ljubljane med njenim tokom skozi mesto. Godba je zaigrala, ljudje so vzklikali, vrstili so se govori. Zdelo se je, da je tisočletni spopad ljudi z Barjem naposled dobljen.

Tako poročajo kronisti o dogodkih, od katerih mineva letos točno dvesto let. Nič pa niso zapisali, ali je bil prisoten na slavnosti tudi mož, ki je imel za prekop največ zaslug: napravil je zanj načrt, vodil je njegovo gradnjo na najtežjem odseku, potem pa so nevoščljivci in obrekovalci dosegli, da so ga odstranili z vodstva gradnje. Gre za enega največjih duhov, ki so v drugi polovici 18. stoletja delovali v sicer komaj desetisočglavi, zato pa gosposko in duhovno zelo razgibani Ljubljani. Po njem se z vsjo upravičenostjo prekop tudi imenuje — Gruberjev.

Petindvajset kilometrov dolg in sedem kilometrov širok kos zamočvirjene zemlje v izmeri 160 kvadratnih kilometrov med Ljubljano in Vrhniko, znan po imenu Ljubljansko barje ne le pri nas,

Gabrijel Gruber (1740—1805) je v letih 1768—1784 izredno pomembno deloval v Ljubljani, kjer je predaval matematično-tehnične predmete, vodil obrtno šolo, ravnateljaval plovbi po Savi in drugih slovenskih rekah, gradil vilo in palačo, predvsem pa je pomembno njegovo načrtovanje in vodstvo gradnje prekopa, ki nosi sedaj njegovo ime. Letos 25. novembra smo praznovali 200-letnico odprtja tega prekopa

Utrinki z razstave gobelinov

V naši krajevni skupnosti se lahko zopet pohvalimo z novo razstavo, ki je oplešala avlo vevškega kulturnega doma v dneh od 12. do 16. novembra. Organizirala jo je likovna sekcija pri kulturni komisiji konference OOZS Papirnice Vevče in s tem pokazala, da ostane naši ženi kljub sodobnemu življenjskemu tempu še vedno dovolj časa za spretno vrtenje niti in mozaično oblikovanje posameznih zank v podobe zelo pestrih motivov.

V času, ko je bila razstava odprta, je bilo v avli vseskozi polno ljudi, predvsem krajanov in delavcev papirnice, ki so z navdušenjem in pohvalami stopali od gobelina do gobelina ter ste s presenečenjem ozirali za lepimi, marsikdaj precej umetniško dovršenimi slikami.

Naj naše bralce seznanim s tem, da se lahko gobelin dela na osnovi že narisane motiva na posebnem, za gobeline ustreznem blagu, pri čemer njegov »ustvarjalec« zapolnjuje to blago z nitjo (bodisi s sukancem, bodisi z volno) v predloženih barvah, možno (in seveda tudi precej zamudneje) pa je ustvarjanje gobelinov na neposlikanem gobelinskem blagu s štetjem; šteti je treba namreč vsako zanko, vsak vbod, ki ga naredimo na podlagi predložene sheme.

Na razstavi je bilo moč videti kar 47 gobelinov, med njimi mnogo takih, ki jih lahko najde-

mo v brošuri jugoslovanskega prodajalca gobelinov t. j. ATEKS iz Beograda. Umetnost ručnog rada Na otvoritvi razstave pa je bilo tudi moč videti skoraj vse njihove avtorje, katerih pridne roke so omogočile realizacijo takšne razstave. To so avtorice: Sotlar Milena, Grum Vida, Ha-ložan Hilda, Popović Lidija, Ha-bič Mari, Prusnik Nada in Mi-klavž Marija; da pa ne bi bila razstava le v znamenju ženskega spola, kajti za to področje ročnega dela pravimo, da je, vsaj v našem življenjskem okolju, rezerviran za ženske, je tem bolj pohvalno, da se je kot protiutež vsem ženskim avtoricam postavil Štamcar Peter s svojimi gobelini in dokazal, da so moške roke lahko spretno ne le pri mizarjenju, rezljanju, sukanju čopiča, igranju tenisa itd. itd., ampak tudi pri vrtenju niti, pri izdelavi gobelinov.

S to razstavo in v pogovoru z avtorji del sem spoznala, da izdelava gobelina ni le čista imitacija oz. lokomotorično sukanje niti na osnovi že narejenega motiva, temveč je za izdelavo dobrega gobelina potrebno mnogo več; potreben je tudi umetniški, estetski talent, da slika ni popačena, nenaravna, stilizirana, pač pa, da te pri pogledu nanjo prime docela življenjsko.

Motivi so bili dokaj različni, saj smo si lahko ogledovali tiho-žitja (Poljsko cvetje, Vaza z ma-

kom, Mrtva priroda s knjigo, Li-stje...), idilične podobe pokrajine, predvsem zimske idile s prikazom vasi, planin, vaškega mli-na na vodo itd. in idilično, zdravo podeželsko življenje, od katerega se sodobni človek vse bolj od-tujuje in oddaljuje, pa zato vse bolj hrepeni po njem (Spravilo sena, Orač, V galopu, Napajanje konj, Krmljenje rac...) ter po-dobe z nekoliko romantično, včasih celo religiozno — puritansko komponento (Pastorala, Doba ne-dolžnosti in preprostosti, Deklica, Mati z detetom...). Opazila sem tudi nekaj eksotičnih motivov, ki na neposreden način popestrijo razstavo in ji dajejo širše raz-sežnosti; eksotika napravi nam-reč vtis daljine, vsega lepega in čistega, nedosegljivega (Sončni zahod, Tkalec, Obiralke riža...).

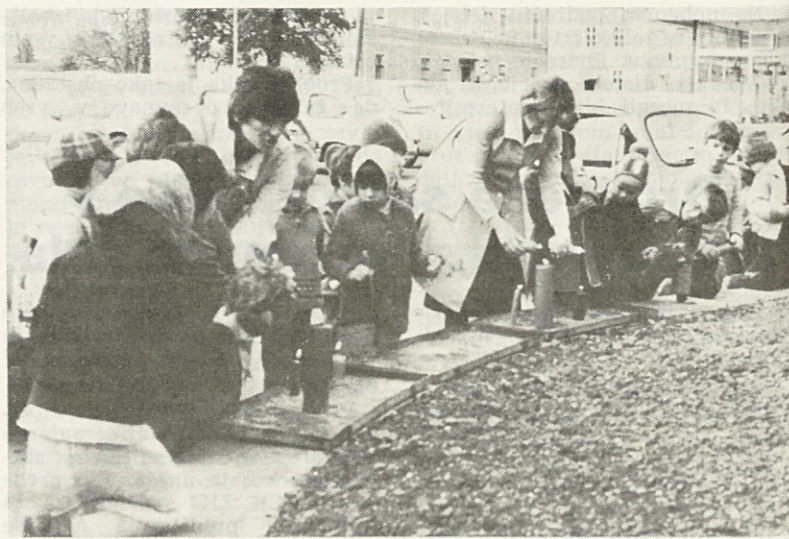
Mnogo gobelinov je bilo takšnih s slikarsko predlogo; tako smo se srečali s slikarji: Gro-harjem, Generaličem, Dordevi-ćem, Milletom, Goghom (znamenite sončnice), Villerjem, Bagetti-jem, Reynoldsom, Boucherjem, Fragonardom... v »gobelinski obliki«.

Nad vse pa moram pozdraviti predlog tov. Milene Sotlarjeve o ustanovitvi krožka za ročna de-la v okviru naše KS, ki bi zdru-ževal ljudi (predvidevam pred-vsem ženske, čeprav bi bili tudi predstavniki moškega spola do-brodošli), ki se žele naučiti raz-nih zvrsti ročnega dela, izpopol-niti svoje znanje, poslušati na-svete..., hkrati pa bi bili to tudi družabni večeri, saj vidno opažamo, da družabno življenje vse bolj toni in se zapira v ozke družinske ali prijateljske okvire.

To razstavo velja pozdraviti, saj je prva takšne vrste pri nas; želimo, da bi ročni krožek čim-prej zaživel, da bi se vanj vklju-čili še novi člani, saj dobro ve-mo, da se mnogo ljudi ukvarja z ročnim delom in želimo, da bi bili kmalu priča novi razstavi takšne vrste.

Manca

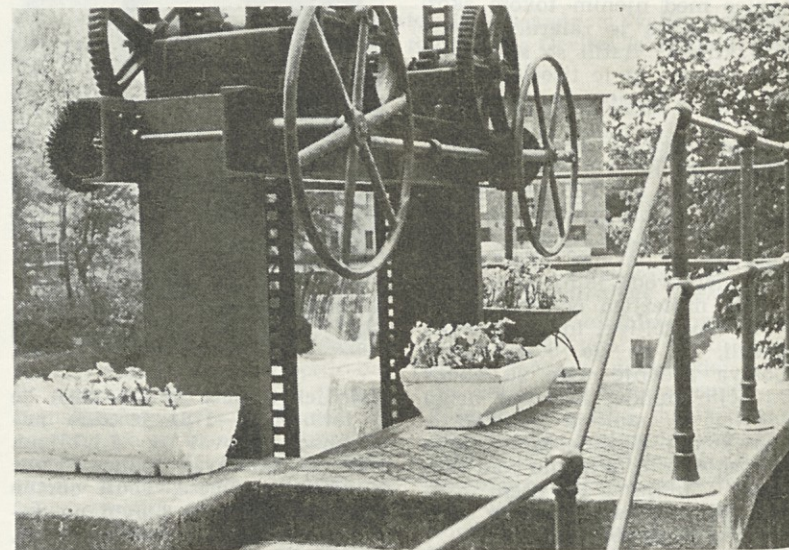
Foto vesti Foto vesti Foto

Gojenci VVZ — Vevče se 1. novembra vedno spominjajo tudi pa-dliht papirničarjev

Malčki pred spominsko ploščo na Kulturnem domu Vevče

Pogonsko kolesje na Fužinah se je dolga leta vrtelo. Sedaj potrebni vir energije teče mimo njega. Osebe HE-Fužine pa skrbijo za primerno urejenost okolice centrale; tako so cvetlice vse poletje kra-sile stare fužinske zapornice

foto Ciril Zupančič

Družbena samozaščita v organizaciji združenega dela

(Nadaljevanje z 9. strani)

— samoupravnih pravic delovnih ljudi v OZD in v širši družbeni skupnosti,

— pravic in svoboščin človeka in njegove osebne nedotakljivosti,

— osebnega imetja in dobrin,

— družbenega imetja in do-

brin,

— človekovega okolja ter drugih materialnih in intelektualnih vrednosti pred vsakršno ogroženostjo in nevarnostjo, bodisi da ta prihaja iz notranjih, bodisi iz zunanjih nasprotij in odnosov.

(Se nadaljuje)
Franc Sotlar

Ob koledarskem obratu leta nekaj zanimivosti o nastajanju koledarja

Razporeditev dneva v večje časovne enote kot tedne, mesece in leta, je nastala iz potreb človeka, da bi bil čas preglednejši, da bi pridobil trdne termine na področju socialnega in verskega življenja in da bi imel pomoč pri orientaciji za vsakdanja dela.

Tako so segali prvi koledarji daleč nazaj v preteklost prek zgodovinskega časa.

Krog letnih časov in periodično se vračajoči dogodki v naravi, kot rast, poletje, zima, ponavljajoče se selitve ptic in drugih živali, so osnova za najstarejši koledar. Odprto je še, če »dediči« današnjih koledarjev temeljijo na mesečnih fazah in spremembah, na letni poti sonca ali na periodičnih položajih zvezd. Vendar je to povsem verjetno in sprejemljivo. Prva zgodovinska izročila o koledarju izvirajo iz Mezopotamije in Egipta.

Egipčanski koledar je izšel iz naravnega leta, ki ga je označevalo naraščanje reke Nil in je trajalo 365 dni do naslednje plime. Že v starem egipčanskem kraljestvu so iz tega napravili meščansko (državno) leto, ki je bilo razdeljeno na 12 mesecev po trideset dni in 5 dodatnih dni — epagomen. Ker pa sončno leto traja približno četrtino dneva dalj, se je egipčansko državno leto vsake 4 leta oddaljilo od začetka naraščanja Nila za en dan nazaj. Zato so Egipčani uvedli sončno leto, ki je sovpadalo z jutranjim vzhaja-

njem zvezde Syrius in s plimo Nila in so ga računali na 365 in 1/4 dneva.

Obdržali pa so državno leto s 365 dnevi, to se pravi, da se je novoletno praznovanje pomikalo nazaj in se je skladalo le vsakih 1460 let z Nilovo plimo in vzhodom zvezde Syrius. Zgodovinsko dokazano je, da sta državno in Syriusovo leto padla skupaj leta 139 po našem štetju. Iz tega sledi, da je isto zgodovinsko leto 1320 in leto 2780 pred našim štetjem. Ker so Egipčani vedno označevali začetek Syriusovega leta tudi v državnem koledarju, je to dalo podatke, koliko dni je še do novoletnega praznovanja Syriusovega leta in kdaj se bo pojavila na nebu zvezda Syrius.

To so počenjali od 12. dinastije faraonov in tako so kasnejši zgodovinarji tudi lahko natančno izračunali iz spiska kraljev čas njihove vladavine v srednjem, kakor tudi v novem kraljestvu. Za staro kraljestvo — stari egipčanski vek — manjkajo Syriusovi podatki, četudi je bilo Syriusovo leto ravno tedaj uvedeno (tisoč ali več let pr. n. št.). Poleg državnega prestopnega leta so Egipčani uporabljali od zgodnjih začetkov tudi Lunin koledar, ki je baziral na šestletju dvanajstih luninih kroženj. Ker je bilo to lunino leto dolgo le 354 dni, so vsako tretje leto vrnili še en 13. mesec.

Babilonski koledar je bil osnovan na luninem letu. Začetek me-

seca so označevali z »novo lučjo«, tj. z vidnim nastankom srpa po novi luni (mlaj). To leto je imelo 12 mesecev po 29 ali 30 dni in je bilo torej krajše kot sončno leto. Da bi mesece kolikortoliko spravili v zvezo z letnimi časi, so od časa do časa v nepravilnih časovnih razdaljah vrnili 13. mesec. V posameznih mestnih državah so nastajali različni koledarji, ki so imeli tudi različne označbe za mesece. S Hamurabijevim zakonom so za celo Babilonijo uvedli enoten koledar z enotnimi imeni mesecev. Leto je bilo razdeljeno na 12 mesecev po trideset dni, potrebne prestopne dni pa so dodali od časa do časa po ukazu kralja. Vse mesece so razdelili še na štiri obdobja. V zadnjem tisočletju te dobe so na podlagi astronomskih izračunov skoraj natančno določili trajanje enega leta. Babilonski koledar so pozneje prevzeli Perzijci. V helenističnem času so ga kombinirali z made-donskim koledarjem. Te kombinacije segajo v čas Filipa in Aleksandra Makedonskega, ko se je združevala kultura Grkov, Perzijcev in drugih narodov na območju vzhodnega Sredozemlja. Koledar je pozneje doživel popravke, za katere so poskrbeli Rimljani in drugi narodi na jugu Srednje Evrope, dokler ga znanstveniki tedanje dobe niso uredili do današnje uporabnosti. (Iz Holle: Svetovna in kulturna zgodovina)

S. R.

Iz prerokovih misli

Silen je vihar, ki buči preko trpeče zemlje, preko človeštva, tega ubogega, v krčih in vročini poblazelega. Vihar ruši mesta in vasi, pustoši dežele, da so gole in puste kakor beraška dlan, vzdignil je valove morja, da treskajo ob najvišje bregove, poplavlajo pokrajine, kjer je nekoč dihalo bogato življenje. Ali ta vihar ne podira le mogočnih hrastov, temveč ne prizanese niti ne ponižnim bilkam ne senožeti, niti ne drobnemu, komaj iz popja vzkilemu cvetju na mladikah. Tisoči in tisoči mladih, življenja željnih in življenja vrednih bitij padajo pred našimi očmi v pre-zgodnji grob. Najlepši, najboljši sinovi naroda gredo v smrt in v jetništvo, njih matere, njih očeta in brate mečejo v ječe, ker jo-

čejo za temi sinovi, ker se upirajo suženjstvu in krivici, ker umirajo od vsega hudega.

Zdaj je resnica, kar je govoril pesnik-prerok pred mnogimi leti:

»Grobovi tulijo... šume in tulijo razpokani kot nenasitna žrela, zevajoča v polnočni mrak... Kaj hočete od nas?

Imeli smo ljudi — v poljani svet, imeli smo jih — vrhu gore hrast, imeli smo jih — dali smo jih vam, kaj hočete, grobovi, še od nas?»

Še večje zlo porodi našo bolest in našo bojazen: bojimo se, da nam usahne nežni cvet na drevesu naroda, da nam propade naša mladina!

Toda, kolikor tisočev jih je padlo na bojiščih, kolikor tisočev jih je umrlo doma od vsega hudega: — ostalo jih bo še dovolj da se zgodi, v kar trdno in verno verujem: na tem ogromnem pokopališču, na teh od solz in krvi bogato pognojenih tleh, si bodo sinovi in vnuki zgradili svetlejši, lepši dom, ki si ga bodo uredili po **svoji**, iz trpljenja vzkipeli volji, po svojem, v novih spoznanjih dozorelem razumu!

Na dom svoj novozgrajeni bomo Slovenci napisali: »Iz močvirja se je vzdignil!« — Iz ponižanja, iz hlapčevstva, iz sramote in bede se je vzdignil naš narod v novo, svetlo življenje, očiščen in pomlajen, vreden član v družini narodov, očiščenih in pomlajenih.«

Manca

Male modrosti

Človeško življenje je včasih tako skrotovičeno, da ga nobena modrost ne more razvozlati.

Kako je mogoče, da nihče ne pije vode, kadar želi utopiti svojo žalost?

Čudno, kako hitro opazimo krivico, ki so jo zagrešili drugi.

Nobeno sprenevedanje ne more dolgo prikrivati ljubezni, če res živi, ne more pa nas tudi preslepiti, če je ni.

S srečo tudi ladje brez krmila dosežejo včasih pristan.

Najvažnejši poklic

Ko so se pri peku pogovarjali o tem, kateri poklic je najvažnejši, se je oglasila starka:

»Ne, dragi moji, če že govorimo o tem, vam pravim, da ni boljšega poklica, kot ga ima moj vnuk.«

»Kaj pa je?«

»Tega ne veste? Vsi ga potrebujejo, še bolj kot zdravnika. Noč in dan ni miru. Veliki funkcionarji in preposti ljudje ga rotijo, da bi prišel k njim. Vidite, kako ugleden je moj vnuk. Celo predstojnik milice je prišel večeraj in ga povabil k sebi...«

Vidite, tako spoštovan mož je moj vnuk. Po poklicu pa je elektromonter.«

Ahmedhan Abu-Bakar

Sprehod

Hodil sem po dolgi poti, hodil z mislijo o tebi. Kje si, kakšna so tvoja čustva? Me še vedno ljubiš, ali se z drugim sprehaš?

In hodil sem, hodil po dolgi poti; sneg je padal, bilo je vse tiho. Pozna noč je počasi umirala, okoli mene se je lesketal sneg. Luna je utripala, kakor da mi hoče dati tolažbo, kot da govori:

»Prišla bo in ljubezen še močnejša bo, močnejša kot samota tvoja.«

Upaj in prišla bo, ljubezen tvoja, tvoje upanje.

Čutil boš srečo in ne boš nikoli več hodil sam po mrzli noči, poln samote.«

Hodil sem po dolgi poti, hodil z mislijo o tebi. Kje si, kakšna so čustva tvoja? Ali me še vedno ljubiš, ali z drugim se sprehaš? Dolgo te ni bilo...

Fehim Suljanović

Dobri stari dedek Mraz

S sivo kučmo in belo brado je tudi letos prišel med naše malčke. Organiziral jim je ogled prijetnih risank in prisrčnih lutk ter jih seveda osebno pozdravil, posladkal z bonbončki, mamicam pa razdelil darilne bone, da so lahko svojim porednežem izbrale v Centromerku tisto, kar so si zaželeli.

... in odhitel je dalje, saj ga čaka še ogromno otrok...

Ce boste pridni, otroci, se bo, ko se bo leto zavrtilo, zopet oglasil pri vas! Na Vevče pride rad, ker ga tako težko čakate.

Rešitev slikovne križanke

Vodoravno: AVNOJ, Bole, Jajce, Josip, Noel, Broz, rak, Ovid, akna, Viki, RAI, Tainan, Jos, Mirna, R. J., balast, Metka, B. P., Anouk, Oka, Herodot, Rio, tajga, lev, Apih, Uliks, Orson, ora, Natal, robot, Matsang, Mla, abu, V. L., in, Elvis, ol, poanta, Dioskura, ponva, geodet, Eroica, Edvard, C. I., sovjeti, Kardelj, Dee, Ag, srnar, Aero, škarpa, nos, dur, konjenik, Morse, oltar, Valerija, DO, aki, Ur, nad, Papirnica, mana, vi, cestarica, klasje, poet, grafika, vetrovka s kapuco, Risan, arabščina, rtina, Java, soliter, tanin, Aram.

Iskrene čestitke izžrebancem, ostalim pa več sreče prihodnjic. Zopet smo pogrešali rešitev iz papirne dvorane, pa tudi več od naših upokojencev!

Rešeno NOVOLETNO SLIKOVNO KRIŽANKO POŠLJITE do 12. januarja 1981 v oddelek za informiranje.

Izžrebalj bomo (za malo večje nagrade je prispeval **DEDEK MRAZ!**)

- prvo nagrado za 180 din,
- dve drugi nagradi po 130 din in
- tri nagrade po 80 din.

Želimo vsem zabavo pri reševanju in veliko sreče pri žrebu!

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije **Papirnice Vevče** — Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Danilo Skerbiček, Ignac Zajec, Jože Marolt, Franc Fras, Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Andrej Grad — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, CGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

Sportni park bo v času zimske sezone osamljen. Spomladi pa bo zopet oživel in sence mladih topolovih dreves bodo zopet prijetno za- točišče rekreaciji

To ni privid.

Ti si, ki hitiš med množico parkiranih avtomobilov ne vem kam;

oblečen praznje v svetlo obleko

in tako sam.

Tvoja hoja je pokončna.

Tvoj obraz tako mil, da vzbudiš mi v srcu trpko bol, ker moram še naprej tako daleč

od tebe biti.

In kar je še huje, svojo bolečino

pred teboj skriti.

Zato naj ti bodo na stežaj odprte te visoke duri v življenjski maj, da upal boš za naju dva.

Upal, da enkrat na tem svetu

naj se srečava,

da oči, ki iščejo, naj se srečajo z očmi,

da plamen v njih naj zagori,

da roke, ki se iztezajo, ne ostanejo prazne;

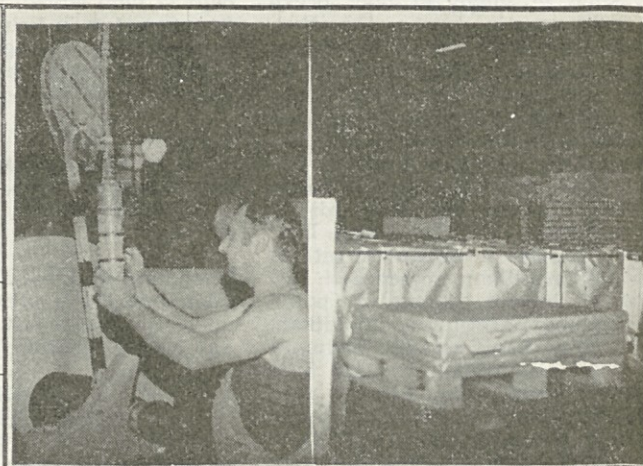
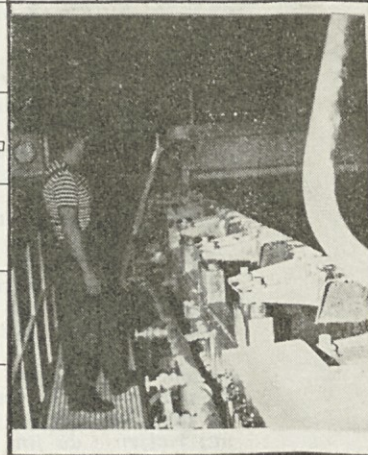
naj življenje da jim bogastvo in srečo srca.

Manca

Vb prazniku, dnevu republike, čestitamo pionirji, mladinci in učitelji OŠ E. Kardelja - Polje

sestavil: IVO SONC	francoski pisatelj (Gustave- M. Gouvy)	odstavek, oddelek	po bibl. prva žena	praz- nična obleka	ljubk. ata, očka	žensko ime, Matejka	romun. mesto ob reki Mures
bojna ladja							
švicarski teolog (Johann Kaspar)							
okrasna rastlina, sleč							
del telesa, okončina			prestolnica S. Babilonije starejši mož, stric				

[illegible][illegible][illegible][illegible]